УКРАЇНСЬКИЙ
Ц. 1625
МУЗЕЙ-АРХІВ

Українські Вісті

25 травня 1947 р. | UKRAINIAN NEWS | Число 20 (78) Рік III

Читайте сьогодні:

Іван Багряний. **Чуєш, світе?!** (стор. 1).
Міжнародня інформація (стор. 1, 2, 3).
Мирослав Стиранка. **Основні передумови оздоровлення** (ст. 2, 3)
В. Василенко. **Економічна активність держав на сході** (ст. 2, 3).
N. N. **Українське життя за океаном** (стор. 4).
А. Юриняк. **Символ і дороговказ** (стор. 5).
Улас Самчук. **Полковник Євген Коновалець** (стор. 5).
В. Немирович. **Совєтська церква** (стор. 6).
Мих. Островерха. **В роковини ревного працівника** (стор. 6).

ЧУЄШ, СВІТЕ?!

Цілий цивілізований світ, уболіваючи над проблемою миру, напевне зовсім не звернув уваги на те лаконічне повідомлення, що його недавно подало аґенція Асошіейтед Прес від 12-го травня. Те повідомлення дуже коротке, але **справжній** зміст його завеликий, щоб не заслуговувати на увагу цілого світу, а насамперед сильних його, що від них залежить забезпечити права народам, доля яких досі не вирішена позитивно.

Аґенція Асошіейтед Прес повідомляє від 12-го травня таке:

„Польща, СССР і Чехо-Словаччина уклали між собою договір, звернений проти партизанських груп українських націоналістів, що оперують передусім у південно-східній Польщі. Договір має на меті спільну боротьбу з тими партизанськими групами".

Особливого, здається, нічого. Крім хіба того, що **три** держави уклали договір, фактично — військовий союз, проти партизанських груп, при чому одною з тих держав, які уклали військовий цей союз, є одна — і то чи не найбільша — великодержава світу.

Перед світовою опінією це напевне виставляється як боротьбу з „бандитизмом". Отже, великодержава хоче поборювати „бандитизм", що існує на території Польщі. Так ніби.

Проте, в історії ще не було прикладу, щоб для боротьби з бандитизмом аж по три держави зразу укладали формальні договори і пускали в рух всю свою мілітарну міць. Як воно виглядало б, коли б, скажімо, для поборювання одеських босяків і бандитів найбільша в світі великодержава уклала формальний договір з двома ще більшими великодержавами?

Отже, очевидно, тут ідеться не про боротьбу з бандитизмом. Ідеться про боротьбу з **українськими партизанами.** Так і сказано. І так це треба й розуміти. А це вже є поняття певного політичного й ідейного значення. І то з **українськими** партизанами в такій кількості і такої ідейної сили, що для поборювання їх треба було укладати союз аж трьох держав.

Хто є ініціятором того договору, хто продиктував його текст, кому з тієї трійці цей договір найбільше важить і чому в числі цієї коаліції немає так широко проклямованої „самостійної" УССР — тобто **української,** бодай формальної, держави, — невідомо.

Натомість відомо, що Польща і Чехо-Словаччина є сферою впливу однієї великодержави, що диктує свою волю їм у їхній внутрішній і зовнішній політиці, а не навпаки. А ще відомо, що саме **та** великодержава **бореться з українськими національними партизанами, збройними й ідейними, вже понад 25 років і має цю проблему за одну з найбільших проблем своєї внутрішньої політики — нерозв'язане українське національне питання. Питання про національну незалежність і суверенність цілого сорокамільйонового народу.** Воно є тією проблемою, що спричиняється до ускладнень на сході Европи. І воно ж є тією проблемою, що викликала і цей договір трьох, скерований формально на боротьбу проти „партизанських груп українських націоналістів". Режисер знає завжди, що робить.

Розв'язуючи найскладніше питання своєї внутрішньої політики протягом довгих років, а саме — українське питання, — комуністичний уряд великодержави взяв за тактику шельмувати і таврувати всі прояви української національної волі, стремління до свободи і незалежности, весь протикомуністичний і протиімперіялістичний спротив в найгірший спосіб і поборювати найжорстокішими, крайніми заходами.

Все, що було і є протикомуністичне і протиімперіялістичне, вважалось і вважається за „націоналістичне" і іменується вже протягом двадцятьох років такими епітетами як „фашизм", „реакційний капіталізм", „аґентура капіталізму" тощо, тощо, — в цілому ж — **„буржуазний націоналізм".** До цієї рубрики потрапляли навіть **наркоми та маршали і безліч людей найрізноманітніших політичних переконань, що сходилися лише на одному — на ідеї української державної незалежности і національної суверенности.**

Чи є це вияв спротиву тільки „незадоволених"? Ні! Суверенність і незалежність — це завершення історичного процесу, до якого в своєму розвитку дійшли народи сходу Европи. І тотальні спроби придушити цей розвиток є тільки чорною реакцією.

В тій практиці політичних означень існувало й існує лише два полюси, якими все офіційно вичерпується, — комунізм (позитивне) і „буржуазний націоналізм" (неґативне). Все, що не стоїть на засадах офіційного комунізму — звалюється до однієї ями. Про це, зрештою, світові добре відомо.

І навіть тепер, а може особливо тепер, в той час, як укладувано цей договір трьох держав, в Україні не припиняється десяткування народу в спосіб переведення „чистки партії", „чистки урядового апарату", „чистки письменників і науковців", „чистки колгоспів" і т. д., словом, **чистки всього народу, всіх його верств від „націоналістичного елементу",** як стверджують відомості з усієї світової преси. Для цього великодержава не укладає договорів з іншими державами формально, хоч намагається впрягти їх до свого комуністичного воза фактично.

Отже в світлі цього та в світлі всієї попередньої історії боротьби з українським національно-визвольним

(Дзлі на 2-ій стор.)

«Москва і мир»

Шумахер: „На сході — потьомкінські села..."

КАССЕЛЬ. (Дена). 19 травня. На зборах соціял-демократичної партії промовляв тут у неділю перед 35-тисячами слухачів д-р Шумахер. Тема доповіді: „Москва і мир" і становище Німеччини.

„Ми бачили в Москві, — сказав доповідач, — що східні переможці намагалися відволікати швидке полагодження німецького питання. Переможці не могли дійти до згоди в тих питаннях, які для них важливі. Тепер комуністи виступають проти угоди двох зон. Для нас ця угода завжди була лише першим кроком, іншим було вільно й собі приєднатися. Держави, які не приєдналися до угоди двох зон, воліли б тільки від Німеччини брати. Ми платитимемо відшкодування, але щоб платити відшкодування, ми мусимо працювати, а щоб працювати, ми мусимо жити і не голодувати. Не можна не сплачувати ні відшкодувань, ні утримувати Німеччину при житті, якщо оперувати методами таких відшкодувань. Коли на сході ми бачимо потьомкінські села, то на заході ми бачимо потьомкінські кальорії..."

У боротьбі за національну єдність Німеччини появився як нова форма націонал-комунізм. „Це — об'єднання професійних революціонерів з СС, об'єднання практики СЕД з практикою Ґестапо."

Вибори у французькій зоні

БАДЕН-БАДЕН. (Дена) 19 травня. Вибори до ляндратів (крайових з'їздів — прим. ред.) у французькій окупаційній зоні, що відбулися одночасно з народнім голосуванням з приводу нових конституцій, пройшли спокійно і без інцидентів. Участь у виборах становила 72%. З 2.984.312 виборців голосували 1.954.819; 207.873 голосів — недійсні.

Як виходить з тимчасових наслідків голосування, окремі партії одержали: християнсько-демократичний союз — 982.913 голосів, соціял-демократична партія — 571.433, демократи — 198.733, комуністи — 159.703. Таким чином у всій французькій зоні християнські демократи здобули 113 мандатів, соціял-демократи — 59, демократи — 27, комуністи — 17, інші — 4. Отже, християнсько-демократичний союз — найсильніша партія французької зони.

ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ

Демонстрації в східній зоні

БЕРЛІН. (НЦ). 18 травня. Не зважаючи на суворі заходи, спрямовані проти страйків і демонстрацій, у Шенебеку на Ельбі відбулися голодові демонстрації. Число заарештованих досі невідоме. Ще раніше подібні демонстрації відбувалися під кінець квітня і на початку травня в Галле і Дрездені. В Дрездені страйковий комітет вільних німецьких профспілок розкидав летючки, в яких, між іншим, говорилося: „Товаришки і товариші. Подивіться на наших „арбайтерфюрерів"... Вони все ситішають..." Летючки вимагали „справедливого вирівняння", підвищення харчових приділів, виступаючи одночасно проти тих, „які — завдяки більшим приділам — збагачуються серед цієї нужди".

У Галле летючки проголошували: „Горе тому, хто демонстрував би проти перероблення 50% картоплі на горілку в нашій зоні, проти додаткових харчових приділів для чільніших активістів СЕД, проти причетности високих урядовців до спекулятивних ґешефтів з продуктами. Горе тому, хто відважиться розкрити рот проти продажности, підкупности і хабарництва всередині партії і адміністрації. Той — реакціонер, фашист, ворог єдности робітництва, і йому загрожує кара за „саботажування відбудови". Свобода знову в кайданах."

Сільсько-господарські фахівці висловлювали недавно погляд, що постачання населення східньої зони можна було б значно поліпшити, якби зменшити вивіз до Росії і витрати на прохарчування совєтської армії. Приблизно половина німецького масла і яєць іде на користь Совєтам, і 10% збіжжя вони забирають у німців для своїх потреб. І з деяких країн-провінцій східньої зони повідомляють, що протягом перших трьох місяців 1947 р. росіяни забрали від німців стільки харчових продуктів, скільки було заплянувано на цілий 1947 рік.

СССР звільняє угорських полонених

МОСКВА. (Дена). Генералісимус Сталін наказав негайно розпочати перевезення всіх угорських полонених в СССР на їхню батьківщину, не чекаючи ратифікації угорського мирного договору.

Короткі вісті

* ШТУТҐАРТ. (ШДЦ). 14-го травня штутґартський денацифікаційний суд засудив колишнього міністра господарства і директора державного банку Шахта до 8 років примусових робіт.

* ЛОНДОН. (АП). Як повідомило англійське міністерство харчування, пересічна норма харчових приділів за минулий рік в Англії складала 2890 кальорій щоденно.

* ВАШІНҐТОН. (АП). Представник США звернувся проти того, щоб Міжнародня Організація Втікачів брала під свою опіку „фольксдойчів" південно-східньої Европи. Цю пропозицію ще мають обговорювати.

БУДАПЕШТ. (ЮП). В угорській столиці розпочався процес проти членів підпільного руху. Головному підсудному, колишньому офіцерові, закидають шпигунство на користь англійської Secret Service (таємної служби).

* РІО-де-ЖАНЕЙРО. (ЮП). Після заборони бразілійської комуністичної партії совєтський амбасадор виїхав з Бразілії „на відпочинок".

* ПАРИЖ. (АП). Французький міністер-президент Рамадьє перебрав на себе додатково ще функції міністра харчування.

* ЄРУСАЛИМ. (Дена-ІНС). Як виходить з повідомлень кореспондента ІНС, Совєтський Союз самостійно почав неофіційно розслідувати палестинське питання.

* ГЕЛЬСІНКІ. (Дена - Ройтер). Фінська урядова криза закінчилась утворенням коаліційного кабінету, на чолі якого став прем'єр-міністром Пеккала.

* ВАШІНҐТОН. (ДПД-Ройтер). В американських урядових колах кружляють чутки, що колишній президент США Герберт Гувер перебере, мабуть, на себе провід американської місії в Греції.

* ПАРИЖ. (ЮП). Вся французька морська фльота провадитиме маневри поблизу марокканського побережжя. Фляґманським судном буде бойовий корабель „Рішельє".

* ЛОНДОН. (Дена). Наступного місяця в Англії вперше плигне з літака спадун без парашута. Він має випробувати на практиці недавно винайдений, так званий, самовкладуваний повітряний ґвинт.

* ТОКІО. (АП). Головними партіями нового японського коаліційного уряду, що поставить собі за мету сувору державну контролю основних галузей промисловости, будуть соціял-демократи, ліберали і демократи.

* ПАРИЖ. (ЮП). Між Францією і Юґославією укладено нову торговельну угоду.

Суперінтендент В. Кузів в Новому Ульмі

21. 5. 47. український табір в Н. Ульмі відвідав гість з Америки суперінтендент В. Кузів. Високодостойний гість ознайомився із загальним станом українців у таборі, оглянув таборові установи, майстерні та організації.

По обіді гість відбув майже двогодинну конференцію в редакції часопису «У. В.». Були присутні, крім редакційних робітників, Голова Правління МУР'у, заступник Голови Управи СУЖ'у, Голова Союзу Українських Ветеранів та Таборова Адміністрація.

У щирій розмові було порушено основні питання, що цікавлять нашу еміґрацію.

Увечері в залі таборового театру відбулися численні збори таборян, де Високодостойний гість інформував про еміґраційні справи.

Чуєш, світе?!

(Закінчення з 1-ої стор.)

та протикомуністичним рухом, веденим тією великодержавою, і цей договір має свій конкретний і ясний зміст. І зрозуміло, хто його продиктував, і для кого він найбільше важить. **І саме тому світ повинен цим зацікавитись.** Чи справді стоїть так справа, як офіційно подано. Тим більше, що, як довідуємось з інших джерел (інформації аґенції Дена-Ройтер), в складі тих українських національних партизан діють представники інших національностей, в тім числі „члени" сербських та мадярських „організацій".

Як це розуміти? Це можна інтерпретувати різно. Але об'єктивна інтерпретація може бути тільки одна. Очевидно, не про бандитизм тут мова.

Очевидно, ті партизани мають якусь велику проґресивну ідею.

Коли лорд Байрон умирав за свободу Греції, коли великий Стендаль підтримував рух італійських карбонаріїв, коли російський декабрист Рилєєв, як поет і людина, став серцем по боці оганьблених і зшельмованих українських національних героїв,— то вони це робили в ім'я правди і з великого співчуття до поневолених. В ім'я свободи.

Очевидно, як і кожна проґресивна людська ідея, ідея тих українських партизан має велику притягальну силу, коли навіть чужинці офірують за неї життям, очевидно, вона є ідеєю багатомільйонового поневоленого народу, і якщо за неї вмирають чужинці, то тим самим вони підтримують традиції ліпших людей вселюдської історії.

В кожнім разі, в зв'язку з тим, що в тому рухові, проти якого скеровано договір трьох держав з великодержавою на чолі, замішані представники ряду европейських націй, це мусить заслуговувати на увагу світової опінії, а не тільки тих держав, що уклали договір. Цей договір є лише деталлю в тій тотальній боротьбі, що провадиться проти одвічних українських національних домагань у цілому їх комплексі, проти українського народнього демократичного руху взагалі, і партизанка в Польщі тут фіґурує лише як претекст до мобілізації всіх сил.

В ім'я миру і справедливости, в ім'я найсвятіших засад демократії світ мусить допомогти тому союзові трьох держав розв'язати таку складну проблему радикально. Раз і назавжди. Тобто— розв'язати українську проблему, допустивши до голосу в цім питанні багатомільйоновий народ.

Позитивне розв'язання питання незалежности українського народу напевне відразу усуне таке явище, як збройний партизанський рух, і не треба буде укладати договорів для його поборювання та будоражити мир у всьому світі ревом літаків і танків, покликаних полагоджувати „хатні" справи трьох держав.

Розв'язати ж цю проблему ніякий договір трьох держав не зможе, бо її треба розв'язати не в спосіб кровопускання за лаштунками, не методою м'ясорубки, що січе і трощить незадоволених, і не в спосіб набивання тюрем і концентраків родичами і дітьми українських партизан та їх однодумців, а в спосіб більш радикальний і людський, а саме — в спосіб застосування до української проблеми тих засад, на які стає нині весь цивілізований світ, покликавши для цього таку інституцію, як Рада Безпеки при ОН.

Бо в світлі цього договору ясно: українська проблема, — це вже не є проблема Польщі, СССР та Чехо-Словаччини, а проблема ширшого світу і, насамперед, тих великих націй, що піднесли скрижалі демократії, ставши на сторожі миру, спокою і справедливости.

Іван БАГРЯНИЙ.

Харчова ситуація в Німеччині

ФРАНКФУРТ. (Дена). На одній пресовій конференції минулої середи американський військовий губернатор Клей сказав, що харчова ситуація в Німеччині, звичайно, дуже серйозна і залишатиметься дуже критичною протягом наступних 3-4 тижнів. Одначе, вона не така небезпечна, як минулого року. Крім того, ген. сподівається, що в травні-червні Америка надішле більшу кількість продуктів і таким чином становище значно поліпшає.

Серед німецького населення панує незадоволення, сказав Клей. Занепокоєння невеликого маштабу можна сподіватись. Ала він не думає, що доведеться вдаватись до таких заходів, як в англійській зоні, якщо будуть страйки. „Ми не допустимо до страйків проти військової влади," — рішучо заявив генерал. Страйки з приводу харчової ситуації — безглузді, бо, за його словами, „хто оплачує імпорт харчових продуктів, виявлятиме менше зацікавлення до дальшого постачання, якщо відбуватимуться подібні демонстрації". Далі ген. Клей зазначив, що йому нічого невідомо про тенденцію комуністичної партії Німеччини викликати страйки, використовуючи нібито харчові труднощі. „Але хто вдаватиметься до таких спроб, той дуже швидко опиниться за замком."

Антикомуністичні заміри Австралії

КАНБЕРРА. (Дена). Колишній міністер праці і представник ліберальної партії Австралії Ґолт вимагав від представників усіх партій розслідувати комуністичну діяльність в Австралії. На його думку, комуністи будуть здатні дедалі більше впливати на політичне життя Австралії, дарма, що тепер вони мають в австралійськім парляменті лише одного представника.

---

* ГЕЛЬСІНКІ. (ЮП). До совєтської амбасади в Гельсінках вкинуто через вікно запальну бомбу. Совєти наказали фінській поліції протягом трьох днів розшукати винуватців.

* ЛОНДОН. (ЮП). Ніхто не може передбачити розвитку подій, якщо листопадова конференція закордонних міністрів, яка має опрацювати німецький мирний договір, закінчиться безуспішно, — сказав Бевін і назвав майбутню конференцію „мабуть, найважливішою в світовій історії".

* НЬЮ-ЙОРК. (Дена). Минулого четверга закінчилася позачергова Сесія ОН в справах Палестини. Розглядати питання жидівсько-арабських відносин доручено спеціяльній комісії, до складу якої входять представники 11 невтральних країн: Канади, Чехо-Словаччини, Ґватемалі. Ірану, Голляндії, Перу, Швеції, Уругваю, Югославії, Австралії та Індії. Ця комісія має щонайпізніше до вересня підготувати звіт у справі Палестини, щоб запропонувати його черговій Сесії ОН. 26-го травня комісія відбуде своє перше засідання.

Хто кого захищає?

Так запитує німецький тижневик „Райнішер Меркур" в своєму останньому числі: чи ОН захищають США, чи США—ОН?

Нема сьогодні, за словами тижневика, такої події, яка заслуговувала б стільки ж уваги, як дебати з приводу Греції і Туреччини. Президент США, мовляв, ще не підписав угоди про 400 мільйонів долярів кредиту, а вже Анза і Ройтер повідомляють, що танки, панцерні і вантажні авта й інший зайвий військовий матеріял американського середземноморського командування—вже в дорозі від Ліворно до Греції, після того, як в Трієсті і Дарданеллах кинули якори американські воєнні кораблі.

Небезпека війни?—запитує тижневик. — Раніше, ніж через 10 років, бо США намагаються так чітко окреслити свої позиції і сфери своїх інтересів? Нової війни ніхто не хоче (і, крім них, не може) нині провадити. Перша великодержава світу, що після світової війни 1914-18 р. залишалася поза Лігою Націй, нині цілковито обстоює ОН, яка перебрала її функції значно ширшою мірою.

Намагання самої ОН заснувати міжнародню поліцію тим часом виявилися нездійсненими. Військовий комітет закінчив свої наради загальними рекомендаціями після того, як Совєтський Союз не погодився, щоб на його території були стратегічні бази для міжнародніх збройних сил і висунув вимогу, щоб усі з'єднання окремих держав, відкомандировані до міжнародніх збройних сил, були розташовані на території тих держав, з яких вони походять. На випадок конфлікту їх (міжнародні збройні сили — прим. ред.), крім того, можна було б паралізувати завдяки правові вета...

Безуспішні наради у Відні

ВІДЕНЬ. (Дена-ІНС). 12-го травня у Відні розпочала свою роботу комісія представників чотирьох великодержав, що має підготувати австрійський мирний договір. Труднощі виявилися ще на самому початку нарад. Американський представник вимагав перейти відразу до суті справи, тобто, щоб фахівці почали з перегляду проблеми німецького майна в Австрії. Натомість совєтський делеґат радив комісії обговорити спочатку всі невияснені питання австрійського договору в їх цілості. Тож і на другому засіданні обговорювали ще тільки правила процедури, хоча й тут до згоди не дійшли.

ВІДЕНЬ (Дена-Ройтер). 18 травня. Після закінчення першого тижня нарад комісія чотирьох не досягла ніякого порозуміння щодо вказівок для комісії фахівців. Найбільші розходження існують між трьома західніми великодержавами, з одного боку, і Росією, з другого боку; сперечаються про ступінь самостійности, що його слід визнати в роботі фахівців — Росія бажає більшого відмежування тем, що їх обговорюватимуть фахівці.

Міжнародній соціялістичний конґрес

ЛОНДОН. (Дена-Ройтер). 7 червня в Цюріху почнеться міжнародній соціялістичний конґрес. На порядку денному стоятимуть, крім пропозиції бельгійських соціялістів про відновлення другого ітернаціоналу та профспілкового інтернаціоналу, питання про прийняття німецької соціял-демократії, а також соціялістичних партій інших країн.

Конґрес вирішить, чи можна допустити німецьку соціял-демократичну партію до складу членів. Німецька соціял-демократія, що її вже запрошено взяти участь, принципово погодилась вислати делеґацію.

Нині вже більша частина учасників наступних нарад нав'язала дружні безпосередні зв'язки з німцями. Так що велика частина цих партій вважає допущення німецьких соціялістів лише формальністю.

---

* ПАРИЖ. (Дена-ІНС). Доповідаючи минулого тижня про наскідки Московської Конференції, Бідо сказав, що **„перший неуспіх не є остаточним"** і що через те **„не може бути й мови про війну".**

Мирослав СТИРАНКА

Основні передумови оздоровлення

Підставовими засадами життя кожного здорового і розвиненого суспільства є глибока суспільна мораль, яка в політичному житті проявляється міжпартійною толеранцією, чесними методами політичної боротьби, підпорядкуванням партійних інтересів загальнонаціональним справам, здатністю до компромісу, коли того вимагає загальнонаціональна потреба, об'єктивною оцінкою справ та подій і вмінням їх відповідно до їхнього значення ієрархізувати.

Якже ж нам у нашому еміґраційному житті далеко до тих ідеальних відносин. Навіть приблизно ми не впорядкували нашого політичного життя згідно з вищезгаданими засадами. Замість толеранції у нас панує заїла нетерпимість до партійних противників, їхніх поглядів та діяльности. Замість чесних міжпартійних змагань, „чесної гри," як кажуть англійці, у нас існує бажання знищити противника всякими можливими методами, не зважаючи на те, чи вони є чесні чи нечесні, благородні чи підлі, бажання бути єдиними, монопартійними патріотами, іменуючи інших, таких же самих українських громадян і добрих патріотів, хрунями, зрадниками, комуністами тощо. Ми, мовляв, маємо марку безконкуренційних революціонерів, маємо монополію на боротьбу за Україну — не хто інший. Всі, хто проти нас, є водночас і ворогами України, бо ми і Україна — це одне й те саме. Такі методи, як індивідуальний терор, демагогічні, позбавлені реальних підстав інсинуації та обвинувачення, легкодушне посуджування в служенні чужим, ворожим українській справі силам, та інші безоглядні неперебірливі засоби боротьби з політичним противником до донощицтва включно — не є у нас тільки спорадичними, виїмковими випадками, але трапляються дуже часто. Говорити про підпорядкування гуртових, партійних інтересів загальній національній справі взагалі не приходиться.

Правда, в теорії, на шпальтах часописів майже щоденно можна читати високопатріотичні фрази про потребу єдности, спільного політичного центру тощо. Але на цій патріотичній фразеології і кінчається. Ми вміємо виписувати гасло „добро нації — найвищий наказ", але не вміємо чи не хочемо згідно з цим гаслом поступати. Чи треба це твердження доказувати? Аджеж не поляки, литовці чи інші народи мають по декілька політичних центрів на еміґрації, — тільки українці одинокі. Всі вони уважають себе єдино покликаними репрезентувати Україну і дотепер, хоч як пекуче цього добро справи вимагає, не пішли на компроміс і зговорення.

* * *

Постає питання. Невже ж цьому так таки і далі бути? Невже ж ми ніколи не потрапимо впорядкувати наших внутрішніх відносин так, щоб з цього виходила не шкода, а користь нашій справі? Бо треба собі одверто сказати, що той стан, який у наших внутрішніх відносинах панує під сучасну пору, не то жадної користи, але ще й велику шкоду приносить нашій справі. Поставмо себе в становище чужинця і подивімося з боку, як об'єктивний глядач на це все, що діється у нас. Тоді муситимемо ствердити, що хіба ми ще не є дозрілим народом, коли у нас панує такий внутрішній хаос та безладдя.

Отож, щоб про нас не витворилося серед чужинців насправді таке поняття, треба нам якнайскорше впорядкувати наші внутрішні відносини. Так самими механічними засобами, як це вже дехто слушно підкреслює у формі пресових чи навіть партійних порозумінь, цього не зробимо. **Доки в нашому політичному житті пануватимуть закони джунґлі, доки в підставу цього життя твердо не ввійдуть закони суспільної моралі і правопорядку, доти пануватиме у нас дике політичне гуляйполе, розгардіяш і хаос.**

Тим то першим і основним постулятом для оздоровлення наших внутрішніх політичних відносин уважаю потребу розкриття і висунення на денне світло, під призму критики, під осуд публічної опінії всього зла, що витворилося у нас на поверхні і під поверхнею нашого політичного життя. Не треба боятися, що така операція може бути болюча. Іншої ради нема. Зла не можна закривати чи поминати мовчанкою, бо воно далі збільшуватиметься та ставатиме ще більше загрозливим. Мусимо ясно й одверто собі з'ясувати: це і це є зле, такі й такі існують у нас недомагання і болячки, що їх треба усунути з нашого організму. Щойно після знищення всіх головних недомагань, усунення того намулу, на який зложилися тупість, злоба, амбіціонерство дрібних людців, опанованих гоном влади, примітивізм та політичний анальфабетизм, нечесна гра вузьколобих політичних купчиків, що дірвавшися до політики, впроваджують туди методи дрібного ошуканчого ґешефтярства, уважаючи саме це за найвищий стиль макіявелльської політики обезцінювання найвищих вартостей, нетерпимість і терор, демагогія і забріханість — та висунення на провідні місця людей чесних, розумних, що їм на серці дійсно лежить добро справи, а не вождівські чи міністеріяльні амбіції, щойно тоді можна буде сказати: наші політичні відносини оздоровлені. Чим скорше це станеться, тим краще.

* * *

Уважаючи такий погляд за правильний, я одверто в одному з попередніх чисел „У. В." (див. статтю „Хто винен?") вказав на деякі болячки, які, на мою думку, належать до основних недомагань.

На превеликий жаль, це ще не вичерпує в цілості теми. Приглядаючися докладно до нашого еміґраційного життя за останні два роки, мусимо ствердити, що тих недомагань є куди більше. Хто, наприклад, винен тому, що більшість громадянства підпала під впливи політично недорозвиненого елементу? Хто взагалі винен у тому, що в нас так яскраво зазначився поділ на два окремі табори. Отож винні в тому, головно, ті, що в легкодушний та неправильний спосіб оцінювали краєву дійсність. Кожний, хто дивиться перед себе одвертими очи-

СВІТ СЬОГОДНІ

100 грамів хліба на день

ПАРИЖ. (Дена-ІНС). 19 травня. Паризькі вранішні часописи повідомили в суботу про скорочення денної норми хліба у двох районах південної Франції до 100 грамів. Щоб зберегти наявні запаси харчових продуктів, державний президент Венсан Оріоль недавно наказав заборонити будь-які бенкети, замінивши їх простими обідами відповідно до сучасної харчової ситуації.

Багато — про війну, мало — про мир

ВАШІНҐТОН. (Дена-Ройтер). 19 травня. „Як і в Совєтському Союзі, так і в Сполучених Штатах занадто багато говорять про війну і занадто мало про мир,“ — сказав у суботу ввечері колишній міністер закордонних справ США Бернс, коли декілька міжнародніх клюбів нагородили його відзнакою за його «невтомну працю для збереження світового миру».

Совєти в Абесінії

ЛОНДОН. (Дена-Ройтер). „Совєти виявляють дивну цікавість до Абесінії,“ — писав минулого тижня кореспондент „Дейлі Телеграф-у“ із Аддіс Абеби. Пропаґандивна кампанія почалася; совєтська амбасада має штат співробітників кількісно більший, ніж будь-яке інше дипломатичне представництво в Аддіс Абебі і при тім часто відбувається заміна цих співробітників.

США і Франція

ЧІКАҐО. Як повідомляв 17-го травня французький часопис „Нувель де Франс“, колишній американський міністер торгівлі Генрі Воллес характеризував політику США щодо Франції як образу, яка приведе, мовляв, до катастрофи.

Франція конче потребує американської допомоги, заявив Воллес і додав: у нього складається враження, нібито США допомагатимуть Франції лише тоді, коли французький уряд далі виконуватиме свої функції без комуністів.

НАВКОЛО ПИТАННЯ ДП

Хто хоче їхати до Франції?

Наприкінці минулого тижня німецький часопис „Швебіше Цайтунґ“ повідомляв, що до французької окупаційної зони прибула спеціяльна комісія, яка має за мету вербувати на працю до французьких копалень добровольців із ДП, що походять з балтійських країн, Польщі, Чехо-Словаччини, Румунії і т. д. Йдеться про тих, що не хотять повертатися на батьківщину.

Кореспондент часопису мав нагоду говорити з представником комісії, який належить до французького бюра в справі іміґрації. Кореспондент довідався про таке:

Франція ґарантує іміґрантам ті самі права, що й французьким робітникам. Чужинцям, які бажають виїхати тепер до Франції, дано змогу провадити там нормальне життя і своєю працею забезпечити свою незалежність і незалежність своїх родин. Кожен, кого визнають здатним до роботи в копальнях, мусить скласти договір з власником підприємства, де він бажає працювати. Цей договір ґарантує чужинецькому робітникові заробітну платню і відповідне мешкання. Кожен із завербованих має право на соціяльне забезпечення, підтримку родини тощо. В усіх відношеннях буде прирівняно чужинецького робітника до французького. Робітничий контракт укладатимуть терміном на один рік. Робітник і підприємець мають дотримуватися взятих на себе обов'язків; обидві сторони підлягатимуть контролі з боку французького міністерства праці. Кожному робітникові вільно вступати до тієї чи тієї профспілки, на тих самих умовах, що й французькому. Кожен робітник одержує на один рік дозвіл на перебування в місцевості, де працює, а також картку праці; обидва документи можна буде потім продовжувати.

По закінченні першого року робітник може укласти новий договір з тим самим підприємцем або ж поступити до іншого підприємства. Через п'ять років чужинець може подавати прохання, щоб йому надали прав французького громадянства.

Професія шахтаря — одна з найкраще організованих у Франції. Велика суспільна установа „Гірників Франції“ невпинно намагається поліпшити харчові і житлові умови.

Робітники зможуть перевезти до себе свої родини. Франція бажає прийняти якомога більше число родин чужинецьких робітників. Щоправда, житлові умови нині залишають бажати ще кращого. Одначе, установа „Гірників Франції“ докладає всіх зусиль, щоб дати притулок родинам. Кожен робітник одержить запевнення, що після двох пробних місяців праці він зможе перевезти до Франції свою родину. Таке випробування потрібне для того, щоб робітники мали нагоду самі визначити, чи зможуть вони звикнути до життя у Франції та чи схотять там залишитися і забрати до себе свої родини.

За згодою французької окупаційної влади, дирекції переселених осіб та УНРРА уже почато вербування чужинецьких робітників. Найближчими днями комісія відвідає табори, щоб роз'яснити ДП, що може дати їм Франція. Завербовані від'їдуть до Франції, як тільки будуть готові до цього.

Бельгія ще прийматиме ДП

ФРАНКФУРТ, 13. 5. 47. Сьогодні Франк Вінк, голова бельгійського міністерства палива й енерґії, заявив, що Бельгія дуже задоволена з тих 3.000 переселених осіб з американської зони Німеччини, що вже приїхали на роботу до бельгійських копалень. Він сподівається за кілька днів підписати договір з англійською зоною про іміґрацію ще 15.000 осіб.

П. Вінк прибув сюди на тиждень, щоб прискорити набір ще 17.000 осіб з американської зони. Він сказав, що совєтський посол в Брюсселі два тижні тому подав усний протест проти набору ДП. Вінк пояснив, що совєтська позиція є така, що посол СССР настоює, що набрані польські українці є совєтські громадяни і їх треба повернути.

Згідно з повідомленнями Вінка, бельгійський міністер закордонних справ відповів, що Бельгія не має до діла з державними приналежностями, а з втікачами і зазначив, що Бельгія завжди була країною притулку для втікачів.

Вінк повідомив далі, що контракт з англійською зоною буде укладено на тих самих умовах, що й з американською зоною, де переговори провадилися за допомогою Міждержавного Комітету Втікачів.

(„Старс енд Страйпс“, 14. 5. 47).

Скільки ДП у світі

Підготовча комісія Міжнародньої Організації Втікачів подає такі числа переселених осіб в окремих країнах: Німеччина — 650.000-750.000, Австрія — приблизно 128.500, Франція — 150.000, Італія — 146.500, Портуґалія — 23.000, Середній Схід — 30.000, Швайцарія — 12.000, Туреччина — 1.200 і Китай — 30.000 (тільки европейських втікачів).

З 1-го липня ІРО почне діяти

НЬЮ-ЙОРК. (Дена). 12-го травня голова ісляндської делеґації до ОН Т. Торс. підписав статут Міжнародньої Організації Втікачів (ІРО). Таким чином Ісляндія стала п'ятнадцятим членом цієї організації. Отож, відтепер ІРО має потрібну кількість підписників і може розпочати свою роботу. Підготовчий комітет ІРО ухвалив перебрати на себе з 1-го липня функції УНРРА, що, як відомо, припиняє свою діяльність 30-го червня цього року. Членів комітету запрошено фінансувати справи ІРО, починаючи з 1-го липня і аж до часу формального уконституування ІРО.

США фінансуватимуть ІРО

ВАШІНҐТОН. (ЮП), 79 голосами проти 4 американський сенат ухвалив надати 350 мільйонів долярів допомоги країнам Европи й Азії, що спустошені війною. Ці країни одержуватимуть допомогу після того, як УНРРА припинить свою діяльність.

В одному зверненні до Конґресу президент Трумен виразно вимагав цієї суми, як також 75 мільйонів долярів для Міжнародньої Організації Втікачів. Трумен, між іншим, зазначив, що досі такі країни одержали від УНРРА допомогу на таку суму: Польща — 402 мільйони долярів, Китай — 395, Греція — 392, Юґославія — 363, Італія — 318, Чехо-Словаччина — 232, Україна — 155 і Австрія — 102 мільйони долярів.

400 тисяч ДП до США

ВАШІНҐТОН. (Дена-Ройтер). 19 травня. Як подав до відома правничий комітет американської палати Депутатів, незабаром мають розпочатися наради з приводу законопроєкту про допущення 400 тисяч ДП з европейських країн до США протягом наступних чотирьох років.

Згідно з законопроєктом, що його обговорює тепер комітет, 400 тисяч вище згаданих ДП мали б іміґрувати до США з Німеччини, Австрії та Італії.

СВІТ СЬОГОДНІ

Нові процеси в Нюрнберзі

НЮРНБЕРҐ. (ШЛЦ). Американський військовий суд у Нюрнберзі готується до нових процесів проти колишніх державних секретарів, службовців, представників міністерств тощо. Перед трибуналом відповідатимуть приблизно 220 обвинувачених, серед них — найвидатніші імена: Гайнріх Ляммер, колишній шеф державної канцелярії, і шеф державної преси Отто Дітріх. Всі ці процеси, що тепер відбуваються або ще тільки заплянновані, мають бути закінчені до нового року.

Маршал за „Голос Америки“

ВАШІНҐТОН. (Дена-ІНС. ЮП). Американський міністер закордонних справ ген. Маршал під час довгих нарад з чільнішими представниками Конґресу і провідними службовцями американського радіо вимагав надавати і надалі трансляцію „Голос Америки“, що, як відомо, відбувається 25 мовами до 67 країн. Маршал назвав її важливим засобом проти російської пропаґанди.

Згідно з ухвалою Палати Депутатів, „Голос Америки“ має закінчити свою програму до 30 червня ц. р.

19 мільйонів вояків

НЬЮ-ЙОРК. (ҐБС). На підставі різних розслідувань своїх кореспондентів „Нью-Йорк Таймс“ констатує, що в різних країнах світу перебуває тепер на військовій службі приблизно 19 мільйонів вояків. На першому місці стоїть Китай — 5.750.000 вояків, далі Росія — 3.800.000, Великобрітанія — 1.210 тис., Індія — до 1 мільйона, Туреччина — 675.000, США — 670.000, Франція — 430.000, Еспанія — 422 тис. У всіх інших країнах разом нараховується у війську приблизно 2.220.000 вояків. 2 мільйони осіб перебуває тепер на окупаційній службі у чужих країнах. Витрати на утримання збройних сил становлять 27 мільярдів долярів річно, тобто на 10 мільярдів долярів більше, ніж в 1938 році.

Питання Судану перед ОН?

КАЇР. (ЮП). Єгипетський міністер-президент Нокраші Паша заявив у палаті Депутатів, що після закінчення позачергової Сесії ОН в справах Палестини Єгипет має намір подати на розгляд Ради Безпеки ОН англо-єгипетські розходження в питанні Судану. Та все ж Єгипет покищо не хоче сам від себе проголосити англо-єгипетський договір за нечинний, бо з юридичного погляду це була б однобічна акція.

Протест болгарської опозиції

СОФІЯ. (ДПД-Ройтер). 16 травня. Аґрарна опозиція одностайно вийшла із залі засідань болгарських Національних Зборів, коли провідника аґрарної опозиції Ніколу Перткова попросили на одно засідання вийти із залі. Це сталося після того, як Пертков обвинувачував уряд, що уряд затискує часопис болгарської опозиції, видавцем якого є він, Пертков.

Рух совєтських військ

Російська військова влада перекидає чималу частину своїх окупаційних військ з Угорщини до Австрії. У зв'язку з цією концентрацією військ, в інших трьох окупаційних зонах Австрії панує, як повідомляють з Швайцарії, деяке занепокоєння, хоча російський командувач у Відні запевняв, що тут ідеться про весняні маневри. («Райнішер Меркур», 17. 5.).

ма, не засліпленими сектантським ненависництвом, мусить ствердити, що події в краю, не зважаючи на те хто був їхнім першим ініціятором, мають величезне значення для справи нашого визволення. Коли наші еміґраційні відносини можуть скептично до нас настроїти чужинця, то саме краєва боротьба та жертви, які народ поклав і кладе далі, дають нам повне право на самостійність. Без боротьби і жертв ще ніхто самостійности не здобув.

Тим то хай не буде дивним, що більшість нашого громадянства зареаґувала обуренням на різні „правди про ліс“, на безліч наклепів і інсинуацій, що обезцінювали, легковажили, а той понижували вартість жертв і крови в краю, викривлювали правдивий образ подій, або взагалі заперечували існування якоїнебудь боротьби на рідних землях.

Безумовно, можна і треба мати критичний погляд також і на ці справи, та розцінювати їх на-холодно, але не з погляду доцільности, тільки з погляду стосування таких чи інших метод і тактики боротьби.

Як наслідок такого становища прийшло самозрозуміле і природне обурення громадянства та монополізація краєвої боротьби одною політичною групою. Маючи монополію репрезентувати край на еміґрації, ця група почала всіх прихильників і ентузіястів краєвої боротьби зачислювати до своїх партійних однодумців та прихильників і обчислювати свої впливи на проценти. Це, звичайно, зовсім не відповідає реальній дійсності, бо позитивне ставлення до подій в краю, правильна оцінка їх величезної ваги та осуд тих, що їх неґують і обезцінюють, ще не доказує тих чи інших партійних симпатій.

* * *

Іншим, не менше шкідливим та загрозливим явищем нашого політичного життя є тенденції вмішувати у наші внутрішні справи, сварки і суперечки посторонні чинники. Маю тут на думці такі засоби „політичної боротьби“ як донощицтво перед чужими чинниками, щоб в той спосіб „ліквідувати“ свого противника. Це старе, можна сказати „історичне“ наше нещастя, набуте за час довголітньої нашої неволі, належить до найбільше підлих і неморальних метод традиційної кочубеївщини і його треба якнайгостріше засудити та повести з ним якнайбільш енерґійну й безоглядну боротьбу. Ми можемо між собою сваритися і взаємно себе поборювати, байдуже якими засобами. Але це є наші внутрішні справи. Ми їх мусимо полагоджувати внутрі, але не сміємо до цього вмішувати посторонніх, та ще й до того часто як роз'ємних суддів чи виконний чинник. Одним із найбільших нещасть нашої історії було те, що ми уважали часто за можливе і приємливе віддавати ліквідацію наших внутрішніх спорів у руки чужинців. І вони, звичайно, ліквідували, але не спори — тільки нашу самостійність. Безумовно, можна обурюватися до глибини серця на різні ненормальні прояви нашого політичного життя і мати за собою сто відсотків рації, але з хвилиною, коли хтось хоче ліквідувати ці прояви за допомогою чужинців, йде і робить донос, з тою хвилиною він не тількищо не має права осуджувати других, але взагалі не є гідний називати себе чесною людиною.

Ми засуджуємо якнайгостріше стосування якогонебудь терору чи насилля у нашому публічному житті, але стократ суворіш мусимо зап'ятнувати і засудити методи донощицтва і втягування постороннього чинника у наші внутрішні справи. Бо коли терор і насильство є шкідливі, то донощицтво є найгіршим виявом упідлення та найгрізнішим покажчиком занепаду суспільно-національної моралі.

Економічна активність держав на сході

В попередньому числі нашого часопису ми висвітлили основні тенденції розвитку світового господарства, маючи на увазі головно держави заходу Европи та Америки. Ці тенденції досить ясні: вільна чи вільніша торгівля, скасування чи зменшення тарифів, утворення єдиної торговельної організації (яка мала б реґулювати світову торгівлю), а в далекій перспективі — вільна співпраця народів у ділянці виробництва і торгівлі.

Оскільки СССР не бере участи в Женевській Конференції, на якій саме обмірковуються ці засади світової організації економічного життя в майбутньому, він мусів зайняти будь-яку позицію до всього того, що діється по той бік кордону.

Тепер немає двох думок, що як в міжнародній політиці, так і економічній ясно позначилась грань між заходом і сходом, і кожна сторона збирає своїх прихильників, накреслює шляхи дальшої мобілізації своїх сил. Для ясности наших дальших міркувань зазначимо, що економічний потенціяль держав і народів по цей бік кордону сильніший, організованіший, менше знищений, аґресивніший, з багатшим минулим досвідом, стабільнішою фінансовою базою, з куди більшими транспортними засобами і т. д., ніж держав і народів по той бік кордону. Це й є причиною деякої нервовости організаторів сходу. Крім того, господарська і соціяльна структура всіх східньо-европейських сателітів різноманітна, а брак твердої міжнародньої валюти створює бар'єр, який не завжди можна перескочити. Нарешті, в економічній сфері іноді важко відшукати ту межу, яка на всі 100% відповідала б різним політичним уподобанням верхівки державного уряду. Маємо тут на увазі, що деякі держави, хоч і не підтримують політики США й Англії, все ж просять у них кредитів і товарів, тобто де-факто сидять на двох стільцях.

З недалекого минулого знаємо, з якою обережністю підходить СССР до господарських і торговельних зв'язків з іншими державами. Це ще більшою мірою позначається тепер, коли керівникам життя СССР здається, що війна триває далі, лише іншими засобами, що вони дедалі живуть в психозі страху якогось політичного і економічного оточування. І тут характеристично, якщо політичною активністю і єдністю вони дивують весь світ, то в ділянці господарства, його організації, його торговельних зв'язків з світом, їх позиції не організовані, а тому слабіші. Єдиний фронт господарства держав по той бік кордону ще не зформований, немає ясної і твердої лінії відпору (бо про наступ тут і речі не може бути наслідком слабших господарських позицій).

У цілому, за винятком Чехо-Словаччини, держави східньої і південно-східньої Европи в економічному відношенні зруйновані, розхитані, ще не досягли передвоєнних розмірів свого виробництва; вони здебільшого промислово пасивні, продаючи й обмінюючи переважно лишки сільсько-господарської сировини (за винятком румунської нафти). Деякі ж держави (Польща) самі потребують харчів. Це і визначає передусім їх економічні і торговельні зв'язки і є, так би мовити, їх господарським активом.

З другого боку — величезний, ми сказали б, навіть необмежений попит на машини, різне технічне устаткування і нестача товарів широкого вжитку, яких у державах сходу за браком сировини немає.

Все це ще більше ускладнюється нетривким фінансовим господарством, грошовою інфляцією в багатьох країнах (Румунія, Угорщина, Югославія, Болгарія).

Економічна непевність як наслідок вищезгаданих причин, за наявности товарового голоду на ринках, призводить до того, що держави намагаються шляхом короткотермінових торговельних угод (головно обмінного характеру) придбати ту чи ту сировину, або готові товари. Такі майже всі торговельні угоди, складені різними державами по той бік кордону між собою або з державами заходу. Жадного винятку не становить СССР, який також став на цей шлях, складаючи різні короткотермінові угоди з скандинавськими державами, Польщею, Угорщиною, Румунією, Швайцарією і т. д. Це здебільшого недевізові, безвалютні операції, суто реальні, з обміном одних товарів на інші або на сировину.

Характеристична прикмета — це погоня по той бік кордону, зокрема в СССР, за долярами, які на міжнародніх ринках, порівнюючи, легко зреалізувати на потрібні товари.

Такий фактичний теперішній стан міжнародньої торгівлі по той бік кордону. Ми умисне не приводимо жадних цифр, бо вони даної характеристики не змінюють, лише показують всю мізерність тих торговельних зв'яків, їх бідність. Проте вони цікавіші з іншого боку, з погляду їх цілеспрямованости.

Ставши на шлях укладення окремих торговельних договорів між державами, СССР намагається збльокувати їх між собою і тим самим відтягти від міжнародніх торговельних зв'язків з державами по цей бік кордону. Цим пояснюється, насамперед, та економічна торговельна активність, що останнім часом виявляється в різних торговельних переговорах, які, безперечно, стоять в деякому зв'язку з новими економічними доктринами президента США Трумена. Ми маємо на увазі переговори Чехо-Словаччини з Болгарією, Польщі з Чехо-Словаччинною, Польщі з Угорщиною і Югославією, Румунією, недавно підписану торговельну угоду Югославії з Болгарією, Польщі з СССР і. т. д. Йдеться головно про т. зв. білятеральні торговельні компенсаційні угоди в інтересах обох партнерів. Щоправда, назовні вони виглядають як суто торговельні операції, але те, що ця активність виявляється саме після промов президента Трумена, дає багато для думання і різних передбачень.

Нам здається цілком імовірною думка кореспондентів лондонського бюра Ройтера, що тут, мовляв, ідеться, з одного боку, про створення господарської федерації на Балканах, а з другого — створення (за зразком існуючої в межах СССР) економічної та політичної автаркії, щоб зневтралізувати впливи заходу. Дещо говорить проти цього те, що Польща і Угорщина настирливо домагаються кредитів у США. Але це лише підтверджує нашу думку, що в економічній ділянці важче досягти бльокування, ніж у політичній.

Це питання має ще інше значення. Справа в тому, що в минулому господарському розвиткові центральної і західньої Европи історично створилась деяка взаємна господарська залежність, історичні торговельні традиції, які — наслідком економічної руїни Німеччини—вимагають нового вирішення. Ми знаємо про намагання Чехо-Словаччини заступити деякою мірою Німеччину і стати постачальником машин і технічного устаткування для центральної і південно-східньої Европи.

За всієї спритности бенешівської Чехо-Словаччини це не ґарантує успіху на 100%. Та, зрештою, це не зовсім вигідно для престижу СССР. Той факт, що СССР вимагає від Німеччини відшкодувань з поточної продукції, передусім машин і технічного устаткування, доводить, що індустріялізація тріщить по швах: «догнати і перегнати передові країни світу» мітинґовими гаслами не можна. СССР не під силу найближчими роками стати постачальником сировини, технічного устаткування та готових виробів для своїх сателітів. У цьому слабість, причина нервовости провідників сходу, які своїми крайніми політичними домаганнями на Московській Конференції намагалися „залякати" ген. Маршала та Е. Бевіна.

Треба сподіватися, що історичні, природні тенденції розвитку европейського господарства все ж візьмуть верх. Центральна і південно-східня Европа мала і має економічні зв'язки з заходом, їх не можуть розірвати різні політичні комбінації. Шляхи їх ведуть на захід, а не на схід; вони нерозлучні з розвитком світового господарства.

В. ВАСИЛЕНКО.

Українське життя за океаном

Арґентіна

Країною, до якої скерувалася в часі між двома світовими війнами головна хвиля української еміґрації в Південній Америці, є Арґентіна. Ніхто не провадив систематичної статистики українських еміґрантів, проте, за приблизними підрахунками, їхня кількість в Арґентіні становить понад 100 тис. Найперші з них (понад 80 родин) приїхали туди 1894 р. і поселилися на півночі в провінції Місіонес на берегах річки Ля Пляти. Походили вони з Товмацького повіту (Галичина). Поселившись компактною масою, українці до останнього часу зберегли старий уклад життя, вбираючи в себе пізніші припливи української еміґрації. Недарма в головніших колоніях цієї области часто на вулицях чуєш українську мову. Там уже існує 5 католицьких українських церков, кілька каплиць, одна школа, — захоронка сестер Василіянок і декілька православних церков і каплиць.

Друга хвиля, уже із східньої України, прибула після революції 1905 року. Сюди прибули зокрема матроси з корабля „Князь Потьомкін", що брали участь у повстанні, та з 1000 душ інших еміґрантів — з Волині, Поділля і Київщини. Вони вважали себе за „руських" і такими залишилися, не створивши майже жадних культурних осередків.

Найбільше людей прибуло з 1923 року до вибуху 2-ої світової війни з поверсальської Польщі та не значна частина із східньої України, звідки вирватись, як відомо, було дуже тяжко. Вони взялися переважно за хліборобство, а решта пішла на фабрики та бюра. Досі для колонізації відкриті землі в північних провінціях Чако, Місіонес, Сант'яго, дель Естеро і Формоса. Далі від залізниць колоністи займають землі, які їм подобаються, і лише за кілька років, як стануть на ноги, починають платити невисокі податки. Головна трудність — це перші роки дістати реманент та викорчувати ліс, щоб зайнятися хліборобством. Друга — збут продуктів, на які немає попиту. До тамтешньої жари люди поступово звикають.

Найбільше там вирощують бавовну, потім кукурудзу, квасолю, риж, тютюн, гречку та частково жито й пшеницю. Добре ростуть також цитрини, помаранчі, мандарини, сливи, абрикоси. Південь держава не поспішає колонізувати, хоч там є великі незаселені простори державної землі, але бракує доріг і земля не скрізь цілком придатна для обробітку.

Економічний розвиток українців повільно йде вперед. Мільйонерів немає, але людей, що обертають сотнями тисяч, є десятки.

Шкіл немає, робили спроби, але безуспішно через брак засобів і кваліфікованих учителів.

Видавнича діяльність майже не розвинена. Так само слабо розвинене і організаційне та культурне життя українців. Чимало з них перебуває під впливом совєтофільських осередків, які ведуть русифікаторську політику. Найстаршою організацією є товариство „Просвіта", що має в Буенос-Айресі та на околицях свої домівки та філії. Друга організація — це „Відродження", де згуртовані активніші елементи з політичним темпераментом. Минулого року утворився „Об'єднаний Комітет Українців Арґентіни, Параґваю і Уруґваю", а також „Український Комітет Допомоги жертвам війни", акредитований при Українському Червоному Хресті. В Арґентіні виходить три тижневики: „Українське Слово", „Наш Клич" і „Перелом".

Масовий в'їзд до Арґентіни ще закритий. Приймають лише на індивідуальні прохання від хліборобів та технічних фахівців. Ті прохання приймають консули в Европі і пересилають їх до своєї країни. Коли є в Арґентіні кревні, які виклопочуть контракт на працю, то дістати дозвіл неважко.

(„Новий Шлях" 1. III 1947.).

Українські скитальці в Арґентіні. Як повідомляє „Українське Слово" (Буенос-Айрес), в Арґентіну приїхала група українських скитальців з Італії на кошти Ватикану. Між ними є відомі артисти київської опери Іван і Софія Шведови.

Параґвай

Колонізація до цього краю почалася десь коло 1925 р. Тепер там є коло 10 тис. українців, що розселилися переважно в колоніях Нова Волинь, Фрам Сандова, Урусапукай, Коронель, Богадо та інші в околицях Енкарнаціону. Параґвай дорівнює майже Україні, але всього населення в ньому біля 1 мільйона чоловіка. Українці працюють переважно як хлібороби. Промисел і торгівля розвинені тут слабо. Існує „Просвіта" з кількома філіями.

Параґвайський уряд відкрив масову еміґрацію для хліборобів, з вимогою щоб селилися по колоніях. Робляться деякі заходи для полегшення розселення прибуваючих еміґрантів

Параґвайський консул — українець. Голова південно-американського комітету о. Білопольський призначений декретом президента Параґваю консулом цієї республіки в Намюрі в Бельгії. Консул Білопольський виїде незабаром до Европи для ознайомлення і можливого вирішення справи дозволів на виїзд з-під окупаційних зон.

Уруґвай

Тут кілька тисяч українців. В столиці Монтевідео існує промисловість, є заробітки в місті, де живе також до 2 тис. українців, переважно бойків, є „Просвіта" з власною домівкою. Колоністи наші осіли в околицях міста Пайсанду і Сальто. Умови життя приблизно такі, як і в Арґентіні.

США

Українці в фільмовій продукції Америки. У серці світової продукції Голлівуді працюють під сучасну пору такі визначні українці: Іван Годіяк, першорядний актор у студії „Метро-Гольдвін-Майєр", Мих. Мазуркевич (Майк Мазуркі), фільмовий директор РКО з платнею 100 тис. долярів річно, Петро Стеценко, що малює сцени до РКО, Вол. Тикла, директор і головний рисівник у студії Дізней та д-р Г. Скигар, технік кольорового фільму, відомий кореспондент-науковець і секретар української бібліотеки при університеті Станфорд.

Українські священики в Америці. За повідомленням „Нового Шляху" 19 березня до США приїхало 10 священиків і кільканадцять монахів-василіян, між ними о. протоігумен Решетило й о. Назарко.

Канада

Осередок української культури. У Вінніпезі (Канада) засновано осередок української культури й освіти. Він узяв на себе обов'язок вести вищі освітні курси, які прищеплюють зацікавлення нашою культурою молоді Канади і США. При осередку засновано музей, бібліотеку і архів, що збиратиме всі пам'ятки української культури.

Виклади пп. Русових. Монтреальський Університет запросив проф. Ю. Русова та його дружину на виклади. П. Русова виголосила доповідь на виставці французького мистецтва, згадавши про заслуги українки М. Башкирцевої в піонірстві французького реалізму в мистецтві.

В Саскатун заходами тамошньої книгарні випущено повний збірник творів М. Леонтовича та „Збірник пісень" „Для молоді" композитора М. Гайворонського. Накладом жіночої організації Канади появилася книжка „На зов Києва" про Олену Телігу і її участь у визвольних змаганнях і геройську смерть. „Український робітник (Торонто) друкує в українському перекладі „Я вибрав волю" В. Кравченка.

N. N.

ПЕРЕСЕЛЕНЧІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ДП

Міжнародня Організація Втікачів при Об'єднаних Націях (ІРО) прийняла бюджет. Голова комітету, Герберт Емерсон, зробив огляд переселенських можливостей для втікачів у всьому світі. За його заявою, Бельгія готова прийняти 20.000 втікачів, що перебувають в таборах в Німеччині, на працю в копальнях вугілля. Франція прийме 50.000 втікачів з Німеччини та австрійських таборів ДП та, якщо останні протягом трьох місяців добре виявлять себе на праці, погодиться прийняти до себе і їх родини. Також Швеція, Бразілія, Арґентіна, Венесуеля і Перу висловили свою готовість прийняти втікачів, не виставляючи процентового складу працездатних осіб. („Штутґартер Нахріхтен" 10. 5. ч. 50)

25. 5. 1926 р. в Парижі підступно вбито Головного Отамана Військ УНР Симона Петлюру

23. 5. 1938 р. в Ротердамі підступно вбито проводиря ОУН полковника Євгена Коновальця

СИМВОЛ І ДОРОГОВКАЗ

(ПАМ'ЯТІ СИМОНА ПЕТЛЮРИ)

Не довго, аж надто недовго тривала відновлена по двосотлітній перерві наша Держава, вільна держава волелюбного народу. І навіть протягом цих неповних чотирьох років (1917-1920) не обіймала вона всього обширу українських земель. Та нічим не пригасити, нічим не витравити з національної свідомости 45-мільйонного нашого народу цього короткочасного зльоту орлиних крил пробудженої нації. Нації-велетня і страдальця, що їй судилося історією протягом віків приймати на себе найтяжчі удари деспотичного Сходу. Судилося в нерівнім змаганні, стікаючи кров'ю, грудьми боронити основу основ цивілізованого світу — **власну волю на власній землі.**

І як спиненим мотором пружинить збірна душа великого народу, з притамованим віддихом чекаючи свого **слушного часу,** так у свідомості окремій кожного з нас карбовано різьбиться і випромінює навколо ім'я і постать **державного мужа, великого сина народу — Симона Петлюри. Це бо ім'я і ця постать нерозривно і назавжди пов'язані з нашою відновленою на руїнах царату молодою державою.**

Петлюра — журналіст, автор полум'яних статтей і редактор. Петлюра — військовий діяч, голова Військового Комітету Центральної Ради, згодом генеральний секретар Військових справ. Петлюра — Голова Уряду молодої держави — Української Народньої Республіки і Головний Отаман її військ — так росте разом з народом своїм, міцніє й утверджується на чолі проводу Національної Революції Симон Петлюра, виростаючи на постать -символ Воскреслої Нації, вічних її прагнень самостійного державного життя. Симон Петлюра стає загальновизнаним народнім вождем, уосібленням ідеї Самостійної України.

По селах і містах широкої Української Землі не всі знають членів Уряду нової держави, але всі і всюди знають Симона Петлюру. Вояки української регулярної армії, партизани численних протибольшевицьких загонів, ідучи в бій проти ворога, на устах мають ім'я отамана Петлюри. Нікого з своїх противників зухвалий наїзник з Півночі-Сходу так не боїться і проти нікого так не бризкає люттю, як проти Симона Петлюри.

І така слава, такий розголос імени Петлюри мають глибоке коріння і підстави. Це ж він, Симон Петлюра, не мавши доти ніякої військової освіти й підготовки, творить армію, що під його керівництвом завдає поразок. кількакратно дужчому ворогові. Це він, Симон Петлюра, бувши партійною людиною— членом партії українських соціял-демократів—проводить в Уряді не партійну, а всенародню українську політичну лінію. А коли треба, коли це диктується інтересами нації і держави,—цей партійний діяч виходить з партії, щоб могти якнайкраще служити в даний історичний момент справі оборони і будівництва Самостійної України, віддати себе цілком для потреб її людности. Це він, Симон Петлюра, має сміливість і державний розум зважитися на жертву частини, щоб зберегти ціле, і при всій своїй лагідності вдачі знаходить в собі силу покарати зарозумілих і ворохобних отаманчиків-політиканів.

СИМОН ПЕТЛЮРА

Бо Симон Петлюра був **справжнім державним мужем,** що усвідомлював велич завдань доби і ту відповідальність, що її пробуджений народ поклав на його плечі. Бо Симон Петлюра чи не раніш від усіх і найглибше від усіх бачив і розумів, як семимилевими кроками росте українська нація, її свідомість і її нестримний гін до створення самостійної держави з правдивим народоправним ладом. Свободу нації, як і свободу індивідові, треба виборювати, сама вона не прийде — такий висновок і настанову Симона Петлюри ми повинні пам'ятати міцно і повсякчас. А разом з цим усі—без різниці групових і партійних поглядів та симпатій — ми ніколи не повинні забувати, що попри всі неуспіхи і поразки третьої Доби нашої державности — ми осягли в ті роки величезного поступу в нашій національно-визвольній боротьбі. Осягли його під проводом Петлюри, надихані його енергією і вірою в правду наших історичних змагань. Непорушно-правдиво і з повною переконливістю звучать сьогодні для нас і повчають молодь та нищать маловір'я незабутні слова Симона Петлюри, промовлені до вояків у так званому „трикутнику смерти:"

Ми вступили на арену історії тоді, коли ввесь світ не знав, що таке Україна. Ніхто не хотів її визнати як самостійну державу, ніхто не вважав нашого народу за окрему націю. Єдино боротьбою, упертою і безкомпромісовою. ми показали світові, що Україна є, що її народ живе і бореться за своє право, за свою свободу і державну незалежність!

Признаймось без гордощів і без зайвої скромности, що за час нашої дворічної боротьби ми створили Українську Націю, яка і надалі активно боротиметься за свої права, за право самостійно і ні від кого не залежно порядкувати на своїй землі!..

Ці слова — невмирущий заповіт і дороговказ Симона Петлюри — невтомного будівника української державности, керманича Уряду і творця Української Національної Армії.

А. ЮРИНЯК.

„Не забуваймо про меч, учімося міцніше тримати його в руках, а одночасно дбаймо про підживлення нацією моральних елементів її буття — творчої любови до Батьківщини, сторожкости до ворога та помсти за кривди, заподіяні нам, — в симбіозі яких знайдемо й вірний шлях до звільнення і програму для будівництва!"

Симон Петлюра.

Улас САМЧУК

Полковник Євген Коновалець

Дати щиру, об'єктивну, а головне суттєву оцінку політичного чи військового діяча у наш розполітикований та розвойований, а одночасно аполітичний час не є справою легкою. Вартості перестають бути такими, коли вони переростають свої межі. Золото перестане бути золотом, коли з нього почнуть лити ідунки для війська або водогінні труби.

Полковник Євген Коновалець жив і діяв у час, коли ще у цій ділянці був стиль, норма, цілеспрямованість. Це значить, що в ті часи в політичній дійсності ще були цілком живі, життьово обґрунтовані і потрібні поняття, за які люди мусіли вести змагання виразного наставлення. Соціялізм ще був вартістю. Націоналізм ще був ідеалом. Боротьба за право й суверенність народу значила боротьбу за право на свободу. І всі ці вартості перестали бути такими, коли велика, всеобіймаюча, тотальна війна переорала, переплутала, розкидала і знівечила не тільки ці вартості, але саму психіку людей.

І тому нема нічого дивного, коли в душах родиться сумнів: а чи варті ті перестарілі поняття дійсно стільки намаги, крови, щоб за них вести змаг, і чи соціялізм дав рішення на поставлені ним питання? Чи націоналізм вивершив прагнення націй бути великими. Чи суверенність означає можливість бути свобідним? Коли ми бачимо живу практику, ми дуже часто змушені дати на ці питання якраз неґативні відповіді.

Це є тому, що в теперішній час у світі мають голос не творчі, не організуючі, не формуючі початки, а навпаки: нині мають голос початки розкладаючі, дезорганізуючі, деформуючі.

Євген Коновалець, як було сказано, належав ще до часу, коли ті вартості мали ще свою автентичність. Тоді ще вірили і творили. Сам він, як людина і як громадянин, був втіленням чіткої лінії тих вимовних понять. Це правда, що і тоді були групи й груповість, були партії й партійництво. Між ними було змагання, конкуренція й боротьба. Але це не значило тоді самозжерання, самопараліжування, самозаперечення. Групи ще знаходили спільну мову, ділили ролі, узгіднювали діяння. Революція ще означала революцію як засіб, а не самоціль. І як це не дивно, але тоді ще була живою не тільки доктрина, але і практика демократії. Вона була рідше декларована, але виразніше практикована. Це була ще суть, а не зворотна медалі.

І помиляються люди, коли думають, що практика нашого часу принесе нам визволення. Де нема логіки, там нема логічних висновків, а визволення є якраз таким висновком. Яка була б рація нашого визволення, коли б ми прийшли до себе і принесли громадянську війну. Це було б якраз те, чого потрібно силам, діючим проти нас.

Акт 23-го травня 1938 року в Амстердамі був для цього прямим доказом. Ворог знав, що ціляючи в Євгена Коновальця, він розриває нашу єдність, нашу логіку, нашу організацію. Аґент червоного імперіялізму Валюх кидає в український народ почварну провокацію і цим творить своєрідний, кошмарний комплекс взаємин між нами.

Треба одразу признати, що комплекс Валюха знайшов пригоже місце для діяння. Незріле політично українство з легковажністю дітвори кинулось виконувати призначене провокатором завдання. І це тільки зайвий раз підкреслює, які ми ще тілесні, які безпосередні, які аполітичні. Це тільки значить, як мало маємо духової форми і стилю. Логіка казала виразно: після цієї події злитись во єдиний звук, єдине діло. Логіка вимагала гартованої єдности дії. Наша бідна тілесність не послухала логіки. Вона пішла лінією вимог Валюха. Самозжерання і самозаперечення триває від того часу і до наших днів. Історія матиме ще з цим багато роботи і трудно знайти арґументи, щоб виправдали цю нашу трагічну наївність, і то в роки найбільшої проби, на яку була піддана зрілість української нації.

При цій нагоді згадується кілька імен нашої політичної дійсности і між ними, побіч з Симоном Петлюрою, переконливо звучить ім'я полковника Євгена Коновальця. Без сумніву, він мав право бути авторитетом і без сумніву його моральна постава зносилась понад рівень нашої політики. Нічого також дивного, що його портрети бачимо у всіх наших відламках політичної дійсности. Можна тільки бажати, щоб той портрет щось собою говорив. Щоб люди, які залюбки називають його вождем, думали також його категоріями і при тому знали —за що і для чого було його розтерзано.

Полковник Армії Української Народньої Республіки, командир Корпусу Січових Стрільців, організатор і вождь УВО, ОУН, він є сьогодні втіленням розстріляної і розтерзаної синтези українства. Він є грізним бичем ментальности цього народу і яскравою осторогою для тих, що повинні чути, бачити і розуміти. Перед нами дилема: полковник Євген Коновалець або Валюх.

Згадуючи з трагізмом біль, заподіяний нам в Амстердамі, намагаємося все таки вичути вимоги тієї неймовірної жертви. Хочемо знайти слова, знайти мужніх людей, знайти силу, щоб символ Євгена Коновальця втілити в практичне життя... Хотілося б сказати всім, що Валюх все таки помилився. Українство родиться довго і трагічно, але це буде велике народження. Воно вирветься з комплексу аполітики, воно збагне свою мету, вичує, усвідомить і перетопить в чин вимоги здорового організму, що живе і жити мусить. Великанські сили зла, що стоять проти нього, розіб'ються об його моральну твердість і незбиту логічність правди, за яку ведеться змагання. Українство бореться на всіх фронтах і вже близько час, коли чин Євгена Коновальця, як втілення єдности, буде знов командним імперативом. Петлюра й Коновалець—мужі тактики і мужі прямої дії. Синтеза революції й еволюції. З'єднання всіх творчих воль. Українство нашого часу повинно зімкнути знов розірване коло свого діяння, бо є мета, є вихід, є велика й незаперечна ідея.

І тоді не буде сумнівів у великість нашої боротьби. Тоді вмре наш скепсис і наш песимізм. І тоді ми будемо вільно і легко творити міти й леґенди про мужів, що несуть відповідальність за такі великі відтинки життя, якими є політика і війна.

Совєтська церква

Вжитий у наголовку цієї статті вираз викликав би ще кілька років тому велике здивовання, здавався б нісенітницею. Бо тоді церкви, як такої, на одній шостій землі не існувало. Ще на початку революції большевизм оголосив релігію „опіюмом для народу" і виповів їй смертельну війну, змагаючи до тотального знищення релігії взагалі і церкви.

Інша річ тепер. З повним правом сьогодні можна твердити про совєтську церкву. За останні роки в СССР політика щодо релігії радикально змінилась. Відповідно до цього зайшли великі зміни і в становищі самої церкви. Щоб краще зрозуміти ці важливі події і зміни, треба зробити невеликий екскурс в історію взаємин російської православної церкви і большевицької держави.

Провід російської церкви завжди відзначався своїм антинароднім, реакційним характером. Підпорядкований державі в лиці „Святейшего правительствующего синода" з оберпрокурором на чолі, як „царевим оком", провід церкви був у руках рарату могутнім і слухняним знаряддям для досягнення месіянських, імперіялістичних завдань Москви. Духовні владики завжди підтримували і освячували авторитетом вищої церковної влади антинародню політику царату. У конфліктах між українським народом і московською державою провід церкви незмінно стояв на стороні останньої. У російських церквах щороку першої неділі великого посту проклинали і передавали анатемі найбільшого національного героя українського народу, гетьмана Івана Мазепу. Це тривало аж до 1920 р.

Коли в 1917 р. Україна пішла шляхом відродження своєї держави і автокефалії української церкви, патріярх „всея Руси" Тихон намагався рятувати „єдіную і неделімую". Він ставив опір реалізації закону уряду УНР про автокефалію української церкви. Це ж з мовчазної згоди патріярха Тихона його представник у Києві митрополит Михайло Єрмаков брутально відмовився благословити Всеукраїнський Церковний Собор та висвятити єпископів-українців. Коли в 1917-20 рр. український народ боровся за своє державне, національне і соціяльне визволення, чорносотенне російське духовенство назвало це антихристиянським, противним Богові ділом.

Тому в роки революції російська церква почала була втрачати авторитет у народі. Цей факт уможливив і полегшив большевикам, почавши з 20-років, повести непримиренну боротьбу з релігією. Боючись, що церква може стати в обороні зневірених у большевизмі народніх мас, організатором їхнього спротиву, уряд в найжорстокіший спосіб нищив її. Почалося несамовите руйнування храмів Божих і манастирів, переслідування вірних і духовенства. Більшість митрополитів, єпископів, священиків розстріляно або запроторено в в'язниці і табори примусової праці. Тисячі священиків терором змушено зректися свого сану. Колись багата і могутня православна церква в Росії, найсильніша серед православних церков світу, яка мала до революції близько 80 тисяч храмів, 825 чоловічих і жіночих манастирів, майже 100 тисяч священиків і дияконів, була розгромлена, перестала існувати як організація. Здавалося, що церква під Совєтами доживає останні дні.

Сьогочасні Нерони і Діоклетіяни насамперед накинулися на Українську Автокефальну православну церкву, що постала з соборно-виявленої волі віруючого українського народу і його пастирів у перші роки революції. З 32 єпископів УАПЦ згинули всі, крім одного, що виїхав за кордон. Понад 3000 священиків, десятки тисяч парафіян пішли копати канали на Півночі, добувати золото в сибірських копальнях тощо. До 30-х років українську церкву цілком зліквідовано. Не залишилося жадної парафії УАПЦ.

Та ні безоглядний терор, ні безбожницька пропаґанда, ні зневага до релігійних почуттів вірних, не могли вбити невмирущої християнської релігії, віри в Бога, Його церкву, Його святощі. Ця віра горіла невгасимим вогнем у серцях мільйонів людей. Після 20 років нещадної боротьби большевики мусіли визнати свою поразку на антирелігійному фронті, погодитися, що релігія, віра в Бога залишається і надалі поважною силою, з якою но може впоратися навіть всемогутня тоталітарна держава.

Під час німецько-совєтської війни, в скрутний момент для большевизму, коли німецькі армії навально просувалися до Волги, большевики раптом почали толерувати зневажувану і винищувану дотепер церкву. Ця раптова зміна була пов'язана з мобілізацією всіх внутрішніх ресурсів для посилення оборонної моці країни. В ланцюзі інших облудно-обманних заходів, спрямованих для посилення єдности й моці держави, для боротьби з відосередніми силами і сепарастичними тенденціями окремих частин Совєтського Союзу, зокрема України, большевизм ставить на службу своїм державним і політичним інтересам також і релігію. Хай живе і „опіюм для народу", якщо він надається для большевицьких цілей!

Як у свій час Наполеон, склавши з папою Пієм VII конкордат про визнання католицизму релігією „більшости французького народу", посилив свою владу, так і Сталін відтепер спирається на російське православіє, політична ціль якого і большевизму є однакова — стара вимріяна ідея всесвітнього панування Москви.

Таким чином 1943 р. в Москві було відновлено патріярхат, найвище керівництво російської церкви та репрезентація її перед державною владою й іншими країнами. Водночас з відновленням скасованого фактично після революції патріярхату церкву було взято під пильний державний контроль. Цю функцію перебрав на себе спеціяльний комітет у справах церкви при Раді міністрів СССР. Перетворивши церкву на знаряддя державної політики, большевики спритно уживають її як могутній чинник внутрішньої і зовнішньої політки.

Нині совєтська церква переживає період відродження і піднесення. Відкрито понад 10 тисяч храмів, служби Божі в яких відвідують навіть високі совєтські урядовці. На московському церковному Соборі в 1945 р., де обрали патріярхом митрополита Олексія (його попередник Сергій помер у 1943 р.), було присутніх 85 єпископів. Як недавно повідомляла французька преса, понад 10 тисяч священиків правлять служби Божі по церквах, призиваючи вірних молитися за „богопоставленого вождя" і процвітання совєтської держави. Відновлено 87 чоловічих і жіночих манастирів, серед них і Києво-Печерську Лавру, в якій є 70 ченців. Для підготування священиків відкрито 10 духовних семінарій та Богословську академію в Ленінґраді. Патріярхові „всея Руси" передано друкарні, дозволено видавати богословську літературу, релігійні часописи і журнали. Кілька державних підприємств одержали „ударне завдання": масово виробляти потрібний для церков інвентар.

Патріярх Олексій, кілька митрополитів та багато священиків нагороджені, як писали „Известия", за „свою високопатріотичну діяльність" найвищими державними відзнаками — орденами і медалями.

Тепер московський патріярх розгорнув активну діяльність в балканських державах і країнах Близького Сходу. В минулому році він відвідав православних патріярхів Антіохії, Дамаську й Олександрії, щоб нахилити їх до узгодження їхньої політики з церковною політикою Москви. Патріярх Олесій, тісні зв'язки якого з Кремлем усім відомі, недавно домігся підпорядкування румунської церкви Москві. За румунською прийшла черга сербської.

Не зважаючи на відносну релігійну свободу тепер під Совєтами, Українська Автокефальна Православна Церква, як і раніше, є гнана і переслідувана. В Україні дозволена лише так звана автономна церква, експозитура московської. Немає й мови про запровадження автокефалії церкви в Україні, про встановлення її канонічно-правової рівности з іншими православними церквами, проте таке питання неминуче мусить постати в ближчому чи дальшому майбутньому України.

Вік. НЕМИРОВИЧ.

В роковини ревного працівника

(1847 — 1947)

Вже з цим роком увіходимо в низку років, які, поступово, несуть більші чи менші соті роковини наших передових людей, а ось — на тлі „Весни народів" 1848.

Ось, прийшли тихі соті роковини уродження нашого антрополога Хведора Кіндратовича Вовка.

Свідомо й зумисне не уживають тут того кадильного прикметника: „відомого" антрополога; всюди бо, а в нас зокрема, людей науки й праці не ставиться в календар „відомих" галасливих подвижників народу: живуть бо вони тихо, серед ревної та відданої праці, кладуть основи культури для існування народу, який, завдяки їм, стає нацією, а умерши, відходять у смерк національних століть, і на фірмаменті нації сяють зіркою для кабінетних спеціялістів.

Не інша доля стрінула й Хведора Вовка. І у ці соті роковини треба згадати про нього, і всій нашій тут по-неволі зібраній громаді пригадати його. Постать цього науковця, громадянина є національно така чесна й чиста, що, згадуючи її, не одному з нас стане добрим прикладом. У першу чергу добрим прикладом стане для тих, що працюють над собою чи й для своїх, хто в праці бачить єдиний рятунок для себе і для свого народу. Байдуже, хто це — хлібороб чи юрист, інженер чи літератор, робітник чи мистець, науковець чи шофер: хто працює, той думає про краще майбутнє свого народу й те майбутнє творить; а хто лиш вистоює, витупцює у кутках, попід тини і політикує, старий чи молодий, той пропащий — він, і той хто з ним. Життя, це ніяке політиканство, а, з одного боку, кривава боротьба, в якій виростають правдиві вартості нашого політичного завтра, прикладом чого — наш край; з другого боку — праця, ревна, розумна праця.

Але залишімо цей мимовільний, наболілий вибіг і, для накреслення постаті Хведора Вовка, даймо хоч деякі важливіші дати з його життя.

Хведір Вовк родився 1847 р. у с. Крячківці Пирятинського повіту, на Полтавщині. Після закінчення ґімназійних наук у Ніжені учився в Одеському, а потім у Київському університеті на факультеті природничих наук. По закінченні курсу в 1871 р. із званням ліценціята 2-ої кляси перебуває у Києві, займаючись етнографічними й археологічними працями. В 1873 році є одним із членів-фундаторів Київського Відділу Імп. Російського Товариства, а 1875 р. членом III археологічного Конґресу в Києві. В 1876 р. зробив наукову подорож за кордон, а вернувся у 1878, їздив з проф. В. Антоновичем на археологічні досліди на Київщині і Волині. Виїхавши в 1879 р. знову за кордон, збирав етнографічні матеріяли в Добружі і Болгарії і відвідував археологічні й стенографічні музеї Швайцарії, Італії, Бельгії. Потім поселився в Парижі, де й присвятив себе антропологічним і етнографічним працям у Антропологічній школі й Музеюмі, найбільше у проф. G. de Mortillet і по лябораторіях професорів Manouvriez, Hamy, Filhol, а також курси у Сорбоні задля зложення докторату із Sciences Naturelles. У 1901 р. із заснуванням школи громадських наук у Парижі був покликаний на професора антропології й етнографії. У цьому ж році одержує Хв. Вовк medaille Broca і Prix Godard за працю про порівняльну анатомію кістяка ноги у мавп і чоловічих рук. Був членом наукових товариств: Société d'Anthropologie à Paris, Société de Sociologie, Société Historique, Société des traditions Populaires à Paris, Російського Географічного у СПВ, Nordopisnej spolecnosti ceskoslovenkej w Praze, Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові. Від 1898 р. є заступником голови у Етнографічній Комісії Наукового т-ва ім. Шевченка і редактором „Матеріялів до українсько-руської етнології", а також членом редакції паризького часопису „L'anthropologie", співробітником „Русского Антропологического Журнала", Revue des Traditions Populaires, „Revue de Sociologie" і ін.

При цьому розмахові й глибині його наукової діяльности він постійно живе Україною: її історією, побутом, природою. Ми бачимо, м. ін., такі його праці: „Задунайская Січ по местним воспоминаніям и разсказам", „Малорусскія колоніи в Добрудже", „Список растеній Юго-западного края с их народными названіями", „La fraternisation en Ukraine", „Rites et usages nuptiaux en Ukraine", „Le traineau dans les rites funeraires de l'Ukraine" „Передісторичні знахідки на Кирилівській вулиці у Києві", „Знахідки в могилах між Верем'єм і Стертівкою", „Магдоленське майстерство на Україні" (це ж, скорочене, на французькій мові), і ін.

Переїхавши головні осередки Европи, не обмежується Хв. Вовк лише до Парижу і його наукових осередків. Пізнавши добре з науковою метою всю Україну тодішньої московської займанщини, він, із Парижу, під час літніх ферій 1903-1906 прибуває й на українські землі австрійської займанщини і їздить по Галичині, Лемківщині, Бойківщині, Гуцульщині, — Буковині, Закарпатті й проводить антропометричні поміри. На основі цих помірів пише цінну студію „Антропометричні досліди українського населення Галичини, Буковини й Угорщини." В цих наукових подорожах Хв. Вовка товаришили йому Гарматій, М. Русов, д-р Іван Паковський, д-р З. Кузеля, Іван Франко, П. З. Рябков.

Оточення Хв. Вовка, і взагалі ті, хто з ним стикався, про нього як про людину, були високої думки. Для прикладу. Один із чужинців, австрійський міністер скарбу пізніший, Вацлав Залеський — онук Вацлава з Олеська, який видав у 1833 р. у Львові збірку „Piesni polskie i ruskie ludu galicyjskiego" — заєдно захоплювався культурним поведенням українського ученого та називав його не тільки европейцем, але й парижанином найкрщого типу — як згадує акад. К. Студинський, від якого ці матеріяли про Хв. Вовка я черпаю.

Але треба підкреслити в нашого ученого, антрополога, ще одну в нього цінну рису — громадянина, українця. Його батько, служачи в московському війську, був змосковщив, і то по документах, і своє прізвище на Вовков. Його ж син Хведір, тільки з любови до України, відновлює це прізвище на Вовк, оголошуючи цю зміну у французькій пресі, як повідомляє про це Ол. Барвінський. І на ті часи, і на свій стаж науковости, слави, й у чужому світі, це був доказ його послідовної любови до рідної землі.

Під кінець свого життя Хв. Вовк працює в Петербурзі на університеті як професор антропології і є хранителем Музею Олександра III.

В томі XIX-XX „Матеріялів до української етнографії", Львів, 1919, читаємо: „Хведір Вовк, доцент університету й кустос музею у Петербурзі помер 29 червня 1918 р. у Гомелі, в дорозі до Києва..." Себто вмирає в той час, коли в Україні починало, за гетьманування Павла Скоропадського, розцвітати й культурне життя. Хведір Вовк, покинувши непривітну чужину, спішить „на ясні зорі", але в дорозі постигає його смерть.

Цю коротку згадку пишу я з журналістичного обов'язку. Само собою розуміється, що в ці роковини заговорять наші вчені-антропологи, етнологи.

Мих. ОСТРОВЕРХА.

Охороняймо пам'ятки!

Товариство Охорони Українських Пам'яток на чужині при Українській Вільній Академії Наук закликає Управи таборів, Духовенство, Організації молоді, Пласт та всіх громадян доброї волі гідно вшанувати під час Зелених Свят пам'ять наших земляків, на чужині спочилих.

Вшанувати їх маємо не лише панахидами у день свята. Усвідомлюємо собі, що на нас лежить відповідальність за збереження пам'яті про наших покійників. Перебування наше тут нетривале. Ми від'їдемо — і забудуться нікому нецікаві тоді українські могили на чужині.

Ця весна — останній строк рятування пам'яті про наших спочилих. Ще перед Зеленими Святами ми повинні:

1. Записати імена й відомості про всіх знаних нам покійників.

2. Відшукати українські могили по навколишніх кладовищах, списати їх, упорядкувати та забезпечити їх.

3. Усі зібрані матеріяли переслати до Музею-Архіву (Авґсбурґ, Сомме-Касерне, бльок 4, кімната 19).

Президія Т-ва Охорони Українських Пам'яток на чужині

25-річний ювілей УТГІ

Цими днями Український Технічний Господарський Інститут (що раніш існував під назвою Української Господарської Академії) святкував чверть століття свого існування. Святкування відбувалось за широкою програмою і тривало чотири дні. Це тому, що в рамках урочистостей відбувалися також з'їзди і збори організацій пов'язаних з УТГІ: з'їзд абсольвентів-інженерів, що скінчили свого часу господарську Академію в Подєбрадах, а також збори товариства прихильників Української Господарської Академії (ТПГУА). Обоє ці товариства цікаві і важливі. Товариство абсольвентів-інженерів УГА об'єднує тих колег, що покінчили академію і нині є інженерами. Наука в рідній школі міцно об'єднала товаришів, що становлять свого роду братство для взаємного зв'язку та підтримки. Крім того Т-во поставило собі за мету берегти і підтримувати свою „Альма Матер". Щодо ТПУГА, тобто Т-ва прихильників УГА, то воно існує вже 15 років і його основним завданням є збирання засобів на школу серед українського громадянства. Під цим оглядом Т-во уже проробило значну працю і свого часу — в роках 1936-1937—зібраними вкладками урухомило УТГІ, давши йому можливість розпочати позаочне навчання.

Крім того відбулося урочисте засідання великої Професорської Ради УТГІ, а то як з приводу ювілею, так і для обрання і вшанування нових докторів „гоноріс кавза" (почесних докторів). Річ у тім, що з нагоди ювілею інститут ухвалив надати ступінь доктора „гоноріс кавза" кільком особам, що відзначились на певних ділянках науки і громадсько-академічного життя. Ці особи — проф Б. Іваницький, Никифор Григоріїв і д-р Зенон Кузеля.

Святкування ювілею закінчилось великою Академією і концертом, в якому брали участь найвидатніші мистецькі сили української Баварії і товариським Академічним вечором і з запрошенням ширших кругів місцевого громадянства. У неділю, на закінчення святкувань в церквах — греко-католицькій і православній — відслужено молебні.

На закінчення подамо декілька цифр, що характеризують маштаб роботи Інституту сьогодні в наших нелегких умовах. Кількість студентів у цьому семестрі сягає до 400 душ, а в ближчому весняному становитиме приблизно 600 душ. Професорський склад нараховує 140 осіб. Школа має три факультети: агрономічно-лісовий, економічний та інженерний, а також кілька відділів, а саме: на агрономічно-лісовому ще ветеринарний, на інженерному будівельний, хеміко-технологічний і фармацевтичний. Наука в інституті відбувається нормально. Поруч з інститутом, як установою авдиторного навчання, видатну працю провадить Сектор Позаочного Навчання.

В. П.

ЗАКЛИК

Апостольський Візитатор і Адміністратор українців-католиків у Німеччині звертається із закликом до всього українського громадянства помогти врятувати пам'ятки української культури.

Справа важна і пильна, поки ще маємо змогу зробити це перед різними далекими виїздами. Отже просимо на адресу: Апостольська Візитатура, München-Pasing, Planeggerstr. 22, Pasionistenkloster присилати всякі українські пам'ятки з краю і з еміграції, а саме: світлини наших Владик, перков, їх душпастирів, манастирів, могил, пам'ятників, хрестів, обрядових процесій, народніх здвигів, хорів, оркестр, пописів, далі світлини народнього мистацтва усіх родів (вишивки, орнаменти, строї і т. п.). Крім того можна надсилати світлини: народні будівлі, площі, парки, типи, краєвиди і т. п.

На відворотній сторінці світлини просимо нічого не писати, а доліпити карточку з такими чітко написаними даними: що світлина представляє, дату коли це було, прізвища важніших осіб на світлині, місцевість, повіт і дату виготовлення світлини.

Світлини на бажання власників до місяця по виготовленні кліші звернемо. Коли не можливо вислати оригінал, може бути копія, але з дуже чіткими контурами (контрастові).

При цій нагоді звертаюся до всіх видавництв, зокрима теж до поодиноких авторів, з проханням, щоб всі свої видання за час теперішньої еміграції були ласкаві прислати бодай по одному примірникові до архіву Апостольської Візитатури й Адміністратури українців-католиків у Німеччині. Цей мій заклик подиктований почуттям обов'язку зберегти для майбутности історичної пам'ятки.

о. НИКОЛАИ ВОЯКОВСЬКИЙ
Апостольський Візитатор
Адміністратор.

СПОРТ

СК «Україна» — ФК Реннінґен 5 : 0

Ми вже повідомляли, 7-го травня на гриші табору в Цуффенгавзені відбулися футбольні змагання між СК „Україною" і німецькою дружиною ФК Реннінґен.

Перші хвилини гри аж ніяк не пророкували так високо виграних змагань: дружина Реннінґену, солідно підготовлена до змагань, безнастанно загрожує воротам „України". Зади Реннінґену раз-у-раз пописувались при атаці нашої одинадцятки майстерним виконанням офсайду. Одна з атак „України" після гарної комбінації середущої трійки нападу увінчалася успіхом: Скоцень переймає м'яч від Банаха і стріляє перші ворота, які стали вислідом першої півгри.

Початок другого тайму був ознаменований рішучою грою червоно-чорних. Макар, випущений в „вуличку" Скоценем, стріляє другі ворота. Реннінґен лише легко переважає „Україну", але оборонна трійка — Мікльош, Стецьків, Скоцень І — є на місці і всякі позиції, витворені Реннінґеном, успішно ліквідуються. М'ячик іде до Скоценя, три дриблінґи, стріл і — 3:0. За хвилину цей самий змагун підвищує стан до 4:0. Реннінґен починає боронитись. „Україна" розвиває технічну гру і свою стару гру трикутників. Чисельно присутня публіка домагається високого висліду. Одначе видно, що „Україні" не залежить на висліді, а на тренінгу, що є підготовкою до сезону. Ще одна атака, стріл Банаха, оборонець хапає м'яч руками, і суддя дає карний удар. Прецизно стріляє Стецьків і усталює вислід дня — 5:0.

Ці тренінгові змагання „України" виразно ствердили солідну підготовку до наступного літнього сезону, який очевидно принесе славній одинадцятці нові успіхи і закріпить її місце в українському спортовому житті на чужині.

„Україна" грала в такому складі: Босий, Мікльош, Стецьків, Скоцень І, Мицавка, Лютак, Куцан, Вареха, Банах, Скоцень II, Макар.

Чистий дохід в сумі 1000 НМ признано на користь студентів. М. Т.

Спростування

Керівництво СК „Україна" подає до відома громадянства таке:

Останнім часом деякі часописи, користуючись цілком невідомими для нас джерелами, повідомляють своїх читачів про „зміну назви і реорганізацію СТ „Україна", змагуни якої ніби „розбрелись по німецьких клюбах" або створили нове СТ „Скала". Ці твердження є не згідні з правдою. Змагуни СК „Україна", щоб бути в постійному тренінгу, на просьбу деяких німецьких клюбів згодились заграти певну кількість змагань.

В проекті є змагання СК „Україна" з німцями й англійцями на англійській зоні.

До українського католицького Духовенства в Німеччині

Мій розпорядок в „Урядовому Віснику" ч. 5. з 1947 р., точка 71, під наголовком: **Празник греко-католицької Духової Семінарії в неділю 1. червня 1947 р.**, модифікую в таку форму:

Наша Духовна Семінарія є під покровом Зіслання Св. Духа. В неділю 1. червня 1947 р., як у празник Зіслання Св. Духа, святкуватиме наша греко-католицька Духовна Семінарія у своїх мурах день свого Покровителя. Доручаю Впр. і Всч. Духовенству заохотити в той день своїх вірних до молитов і жертвування св. Сповіді і св. Причастя в наміренні обильних покликань найревніших кандидатів священичого стану. З незалежних від мене оглядів **не може відбутися плянована проща** до нашого огнища св. Богословської Науки, і тому моє попереднє доручення в цій справі треба уважати за анульоване.

Рівночасно подаю до відома усіх Вірних, що в перший день Зіслання Св. Духа, отже в неділю 1. червня 1947 р., відправлю торжественну Службу Божу перед Чудотворною іконою Матері Божої Неустанної Помочі в сослуженні Духовенства Апостольської Візитатури й Адміністратури, в церкві при Апостольській Візитатурі (Кірхенштрассе) в Мюнхені-Пазінґу в год. 11-ій перед полуднем в наміренні українських скитальців у Німеччині. Після Служби Божої відправлю **Панахиду** за поляглих героїв Українського Народу.

Мюнхен-Пазінґ, дня 14. травня 1947. р.

о. Николай Вояковський
Апост. Візит. і Адміністр.
української католицької Церкви
у Німеччині.

Заввага: Доїзд до Мюнхену-Пазінґу трамваєм ч. 19, або поїздом з головного двірця о год. 9.50, 10.10, 10.18 і 10. 40.

Повідомлення

Хто з Вас від'їздить на роботу до Англії чи десь інде, не забудьте перед від'їздом зробити ось що:

1. Зайти до своєї Станиці СХС і зареєструватися в ній. Прибувши ж до Англії чи іншої країни, негайно повідомити звідти краєве представництво СХС на брітанську зону Німеччини про місце своєї праці, а також свою адресу.

Бажано також коротко написати:

а) Чи є на місці Вашої праці і в місті, де Ви будете жити, ще українці і скільки їх там;

б) Чи є там будь-яка українська громадська чи допомогова організація; яка саме;

в) Як Вам живеться і працюється;

г) Чого Вам гостро бракує.

Цим Ви полегшите своїм друзям розшуки Вас, в разі потреби. Прислужитеся українському громадянству правдивою інформацією. Крім того, може це громадянство зможе Вам чимсь допомогти, якщо це буде в його силах.

2. Якщо у Вас є будь-яке майно, що його Ви маєте кидати і коли це майно (білизна, одежа, посуд, меблі, книжки тощо) ще чогось варте, не забудьте передати його до своєї Станиці СХС!

Цим Ви збільшите фонди своєї української допомогової організації! Не забувайте, що тут, у Німеччині, на довший час лишаються ще наші інваліди, хворі, старі тощо, які потребуватимуть нашої громадської допомоги!

Отож, не кидайте нічого, що ще варте чогось і може бути використане безпосередньо, або реалізоване!

3. Якщо Ви і досі не є членом СХС, то не забудьте виконати свій громадський обов'язок: зайдіть перед від'їздом і запишіться в члени СХС. Цим Ви збережете свій зв'язок з організованою Українською Громадою, зміцните її сили, своїми невеликими членськими внесками збільшите її допомогові фонди, сприятимете надсиланню інформацій та української преси до місць скупчень українських емігрантів.

Краєве Представництво СХС.

Адреса Краєвого Представництва:

Sanitaey Charitable Seryice Hannover — An der Lister Kirche 1-3
Britisch Zone of occupation for Germany.

Адреса Центрального Українського Допомогового Бюро в Лондоні:

Central Ukrainian Relief Bureu London W. 2. — Padington 218 Sussex Gardens Great Britain

РЕЦЕНЗІЯ

Іванна Дицьо-Мельник: „Підручник крою і шиття", 1946, Реґенсбурґ

Останнім часом українське громадянство почало розуміти вагу свого ремісництва і купецтва. То там, то тут почали поставати торговельні або фахово-ремісничі школи. Але в цих школах, на жаль, загальну освіту ставили на перший плян, а вже на другий — фахову. Постала малофаховість або поверхове виучування фаху. До того всього кожна школа вчила посвоєму. Загальної системи не було, відчувався повний брак фахових підручників. Цей брак відчувався до останнього дня. Тому кожну спробу заповнити цю прогалину ми мусимо гаряче вітати.

Перед нами саме найновіша праця у цій галузі, а саме: „Підручник крою і шиття" Іванни Дицьо-Мельник, вид. заходами Об'єднання Українських Жінок на еміграції В-вом „Українське Слово" в Реґенсбурзі, 1946, стор. 37 + /3/, а окремо до нього долучений додаток рисунків і табель на 48 ст. великого формату. Розгляньмо цей, так довго очікуваний, підручник.

На стр. 3 цього підручника у передмові читаємо, що до видання його спонукала потреба „творення варстатів праці та фахового вишколу і перевишколу жінок, беручи під увагу їх майбутнє". Так, майбутнє нашої жінки на еміграції є тяжке, отже ми мусимо належно опінювати фах і не легковажити його, бо лише добрий ремісник може конкурувати з громадянином тої держави, куди його закине доля.

Тим часом, на жаль, цей підручник дає трохи всього, тільки не того, що треба, а, головне — ґрунтовного фахового знання крою.

Опускаємо дитячий одяг, всякі фартушки, сороченята для немовлят тощо і беремося до розгляду жіночого крою, що має вичерпати матеріял від блюзочки „до елеґатного плаща для модерної жінки" (стор. 3.)

Подається на початку сітка, а вже за цим „як брати міру". Тим часом треба було переставити це місцями, бо сітка залежіть від міри.

Там же бракує міри довжини переднього стану і високости бюсту. Знаємо з науки крою, що в нормальних фігурах передній стан довший від стану плечей. Цю різницю спричинює високість бюсту. Тим часом у підручнику довжина переднього стану однакова з довжиною стану плечей, тобто 38 см. (рис. 34). А якщо обчислити міру, подану до „основної блюзки", то виявилося б, що міра довжини переднього стану матиме пересічно 43-46 см. (залежно від висоти бюсту і його укладу), а не 38 см. як каже підручник (т. 1 і т. 5). Там же п. 7 сказано, що „обвід бедер міримо в найширшому місці, приблизно 20 см. від пояса". Тим часом у бранні міри не може бути „приблизно", а є якась точність. У „передах блюзки" (рис. 34) сказано: „Від т. 11 по скісній лінії наліво відзначуємо глибину вшитки (3 см),—одержимо т. 12", Треба пояснити, чому саме 3 см., бо глибина вшитки дає нам випуклість бюсту, а фігури бувають різні. Теперішні фасони вимагають вшитку від рамени скасувати. Часто треба вшитку перенести в різні місця. Цього нема ні в підставі крою, ні в моделюванні (стор. 34).

В основних вимірах (стор. 37) подано виміри „для нормальних фігур". Якщо є „нормальні" фігури, то тим самим є і ненормальні. В підручнику крою мусять бути приклади, які зміни маємо в крою фігур ненормальних. А де вони? Та навіть у поданих нормальних вимірах (VI), де обвід грудей визначено на 60 см., по скроєнні за підручником основної блюзки вийде обвід менший на 3 1/2 см., а саме 56 1/2 см. За цим кроєм маємо кроїти все. А як хибна основна блюзка, так хибні будуть плащі, суконки, кімона. В крої штанів за підручником виходить, що довжину штанів ділимо на 3 і дістаємо глибину кроку. А якщо фігура буде струнка і щупла в бедрах, то, поділивши на 3, дістанемо не крок а „матню". Або коли фігура низька і широка в бедрах, то не влізеться в штани.

Таких неясностей і недотягнень чимало також у крої спідниці, рукавів, плаща і т. д. Тому підручник не виправдовує свого завдання.

ВАЛЕРІЯ БУДНА.

Наука й техніка

Досягнення в галузі авіяційної техніки

Американські військовоповітряні сили повідомили про будівництво найбільшого в світі транспортового літака нової конструкції, типу „XS-99", призначеного насамперед для перевезення товарів. Розмах крил цього літака-велетня становить біля 67 метрів, довжина його фюзеляжу — майже 53 метри, а сила моторів 18 тис. ПС. Запроєктована пересічна швидкість 450 клм. за годину, а радіюс дії — 12 тис. кілометрів. Залога його складатиметься з 10 осіб, а вантажнопід'йомна спроможність досягатиме 40 тонн. Конструкцією передбачено, що при застосуванні певного внутрішнього обладнання літак зможе бути використаний для одночасного транспортування 335 ранених або хворих. Якщо в літакові побудувати крісла, він братиме 225 пасажирів.

За повідомленням аґенції АР, вже переведено в Америці перше випробування чотиримоторового бомбардувальника з ракетовими моторами. Його „корисний вантаж", як показало випробування, становитиме майже 300 цетнерів.

Також в Америці фабрика літаків Chrislea будує новосконструйований одномоторовий „літак-автомобіль". Це цікаве пов'язання частини літака з автом має дати можливість літати в повітрі і, після 7-михвилинної перебудови літака на авто, однаково успішно їздити ним по землі. Пролітаючи за 3 години 480 клм., літак потребуватиме 60 літр. бензини. Заплянoване серійне виробництво таких літаків; продажна ціна їх становитиме 4 тис. долярів. Управління кермами висоти та напрямку відбуватиметься при допомозі колеса, подібного до такого, як в авті. Гальма „літака-автомобіля" мають бути пристосовані до безпосереднього гальмування, як тільки літак торкатиметься землі колесами свого шасі.

Трете велике досягнення американської авіяційної техніки — це опрацювання закладами Douglas Aircraft Corp нового типу ракетного літака „XS-3". Праця над цією конструкцією, виконувана з доручення морської фльоти США, базується на досвіді випробовувань подібної попередньої конструкції „Bell XC-1". Передбачена швидкість цього літака сягатиме 2400 клм. за годину, тобто приблизно вдвоє більше за швидкість звуку.

В зв'язку з цим цікаво зазначити, що дотеперішній світовий рекорд швидкости — 991 клм. за годину. Його встановив 3-го вересня 1946 року Е. М. Дональдсон на двомоторовому ракетному літаку типу „Gloster Meteor IV".

Англійська літако-будівельна фірма Sauders-Roe повідомила, що незабаром закінчується будування, правдоподібно першого в світі, ракетового гідропляна-винищувача. Цей одноособовий, двомоторовий гідролітак має бути озброєний чотирма 20 мм гарматами, вбудованими в його фюзеляжі. Кабіна пілота, розрахована для льоту на великих висотах, може герметично закриватися. Передбачено також пристрій для автоматичного викидання пілота з парашутом з літака на випадок повітряної катастрофи. Цінною якістю тієї нової конструкції, за словами винахідників, є незалежність від літаконосців та дорогих устаткувань для приземлення.

Одночасно з створенням нових конструкцій літаків в Америці і далі тривають інтенсивні дослідження стратосфери.

Проф. Жан Піккард, що підіймався в 1939 р. на висоту 3 тис. метрів, плянує перевести досвіди на висоті 30 тис. метрів. З цією метою науково-дослідчі заклади морської фльоти одержали зарядження збудувати аеростат, що нараховуватиме 100 бальонів з проміром 17 метрів кожний. Проф. Піккард підійматиметься з пілотом американської морської фльоти в ґондолі цього аеростату, збудованої з легкого металю і важитиме біля 200 клгр.

В дослідній місцевості американської армії вперше пощастило одержати точні наукові дані про стратосферні прошарки за допомогою приладів, що їх вистрілювали ракетами на великі висоти і потім без пошкоджень спускали до землі на парашутах.

Ю. ФЕДЧУК.

Увага!

Панів дописувачів, що їх матеріяли були надруковані в нашій газеті під такими іменами: Василь Оленич, О. Дубська, Ю. Олисецький, В. Вереш-Сермянський, Іван Посипайло, Я. Онищук, В. Котович, Гордій Мироненко і І. Квестюк.

Просимо подати свої адреси до редакції „У. В." для пересилки Вам гонорару. Редакція.

„УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ" ВИХОДИТИМУТЬ ТРИЧІ НА ТИЖДЕНЬ

Цим повідомляємо наших шановних дописувачів, кольпортерів, передплатників, читачів і всіх прихильників нашого часопису, що після 1-го червня „Українські Вісті" виходитимуть тричі на тиждень: у середу, п'ятницю і неділю.

Передплата виноситиме: на 1 місяць — 6 НМ, на 3 — 18 НМ.

Окреме число коштуватиме 50 пфеніґів.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТРАЦІЯ «У. В.»

Практичний Бльокнот

З ЗАПИСНИКОМ НА АДРЕСИ З КАСОВОЮ КНИЖКОЮ І З КАЛЕНДАРЦЕМ—двох типів:

по ціні 2,50 нм. і по 4 нм. (з відривним нотатником).

Висилається найменше 5 примірників з 30% знижкою.

ЗАМОВЛЯТИ: „PROMETEJ“ Neu-Ulm, Ludwigstrasse 10.

ШУКАЧІ БЛАКИТНИХ ПЕРЛІВ

пригодницька, ілюстрована повість із сучасного життя, ціна 8 НМ.

Велика ілюстрована географія України, ціна 12 НМ.

Шкільні підручники для гімназій і народніх шкіл

Запас книжок малий, тому просимо спішитися із замовленням на адресу: **Українська книгарня, Авґсбурґ, Ульмерштрассе 7.**

БЮРО ПЕРЕКЛАДІВ

Дипломованого інженера NICO von BERT,

ULM-DONAU, Lützowstr. 4, Parterre.

ПРИИМАЄ і в найкоротші терміни ВИКОНУЄ:

1) Переклади документів та листування з російської, української, польської, румунської і чеської мов на англійську французьку та німецьку мови;

2) Виповнює формуляри і складає заяви на всіх вищезгаданих мовах;

3) Здіймає копії і засвідчує у німецьких нотарів.

Дипломи виконується друкарським способом англійською, французькою та німецькою мовами і завіряються у відповідних установах.

БЮРО ПЕРЕКЛАДАЧІВ.

У. Т. Г. І.

СЕКТОР ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

Українського Технічно-Господарського Інституту в Реґенсбурзі

І. ПРОДОВЖУЄ ВПИСИ СТУДІЙНИКІВ НА:

Курси Журналістики І цикл (предмети: Політична Економія, Загальна Наука Права, Основи Журналізму ч. І. та II, Історія Української Преси, Англійська Мова) — студ. такса 440 н. марок.

Цикл Ботаніки (предмети: Морфологія, Анатомія, Систематика, Фізіологія рослин) — студ. такса 200 н. мар.

II. ВІДЧИНЯЄ ВПИСИ СТУДІЙНИКІВ НА:

Позаочний Економічний Факультет — І семестр (предмети: Політична Економія, Загальна Наука Права, Теорія Кооперації, Історія України, Господарство Місцевого Самоврядування, Комерційна Аритметика, Соціяльна Гігієна, Загальна Торгов. Кореспонденція, Англійська Мова,) — студ. такса 520 н. марок.

Позаочну Високу Школу Державних Наук — І семестр (предмети: Політична Економія, Загальна Наука Права, Основи Журналізму ч. І та II, Історія України, Українська Мова, Націологія, Англійська Мова, Історія Української Преси) — студ. такса 575 н. мар.

Позаочні Курси Українознавства — І цикл (предмети: Історія України, Історія Української Літератури ч. І — Народня Словесна Творчість, Націологія, Українська Мова, Історія Української Преси) — студ. такса 235 н. мар.

На вищезгадані школи й курси приймаються: в студенти — особи з матурою, в курсанти — належно підготовлені до студій.

Поодинокі предмети вищезгаданих шкіл і циклів та на такі поодинокі курси: Торговельне Право, Дендрологія (Шпилькові породи), Американське Промислове Пасічництво, Загальне Городництво, Практичне Миловарство —на предмети всі приймаються лише курсантами.

При вписі на будь-який курс чи предмет ще вписового 20 н. мар.; при вписі на декілька курсів вписове платиться лише один раз.

Інформації, проспекти та бляки для впису жадайте від найближчої Делеґатури УТГІ, або безпосередньо від Сектору Позаочного Навчання УТГІ: Ukrainisches Technisch-Wirtschaftliches Institut, Regensburg, Ganghofer-Siedlung, Paul Heyserstr. 2.

РОЗШУКИ

— Репік Петро з Димера, розшукує Горбаченка Федора та інших друзів, писати на адресу редакції „Укр.Вістей“.

— Анатоль Сидор розшукує двоюрідну сестру Тоню та Валю Фабіян, Тоню Півневу. Адреса: Новий Ульм, ред. „Укр. Вісті“.

— Усик Леонід—відгукнись на адресу „Українські Вісті“ для Владислава.

— Рідних та знайомих—Мазурок Осип, „Українські Вісті“.

— Тольчинського Євгена—мати Тольчинська Віра. Бісенгофен (Альґау). Бангофрестаурапіон. 3

— Рідних та знайомих—Миколаєнко Василь „Українські Вісті“.

— Рідних та знайомих—Могчила Олекса, „Українські Вісті“.

— Брата Овчарука Романа, Сапруна Павла та знайомих. — Заєць Павло, Фінгорст бай Ганновер, укр. табір, ґараж 23-14.

— Для Борецького Юрка до відібрання знаходиться лист в адміністрації „Українські Вісті“. 3.

— Панфилович Людвику Миколаївну, народж. 1912 р. з донькою Валентиною Єфиловною, народж. 1937 р. з села Дашківки — Юхим Желенков. Міттенвальд-Люгензее.

— Друзів і знайомих — Бесараб Іван. Фінгорст бай Ганновер, Український табір барак 23/14. 2.

— Тоцьку Наталку, Тоцького Миколу — Тоцький Павло. Фінгорстштрассе бай Ганновер. Український табір, ґараже 23 13. 2

— Гуляницьку Наталю, Іващенка, Андрія та Бурсакову Дору з дочками. Тамарою та Наталею — Ніна Сіренко. Ноймаркт/Обпф. УНРРА 1042. 2

— Кучабського Богдана, останнім часом перебував Везендорф (Ганновер) — Кучабська Ольга. Писати на „Українські Вісті“. 3

— Батька Чепка Демида, маму Феклу, брата Леоніда, сестру Катерину й Віталія — Добровольська Серафима. Новий Ульм, бл. Д, кімн. 112 д. 1

— Матір Петронелю Гара, тітку, Павліну Новосад—Гара Іван. Фінгорстштрасе бай Ганновер, український табір, барак 23-14. 4.

— Братів: Винницького Ігната, Винницького Ілька — Винницький Андрій. Фінгорст бай Ганновер, Український табір, барак 23-14. 4.

— Осінчука Максима—Навродський Зенон з Нового Села, Дінскельсбіль, Нортлінгенштрассе 52. УНРРА 1041. 1

— Ярмоленка Василя, 1921 р., Крапівницького Василя, Шпака Валентина, Коменданта Данила, — хто знає про них, прошу сповістити на адресу „Українські Вісті“. 1

— Інженера Федора Рибалко-Рибальченка — Микола Куліковський. Корнталь, б/Штутґарт, Ребманштр. 11. 1

— Рідних і знайомих: брата двоюрідного Чайку Івана, дружину його Олену та знайомого Моргуна Івана - Дмитро Білов. Дінкельсбюль (13а) Готель Вайсез-Роз. 1

— Брата Горбенка Петра, народж. 1923 р.—Горбенко Наталя. Мюнхен-Фельдмохінґ ДП табір, барак 17/І. 2

— Петро Дяків, Канада, шукає: шваґра Петра Засідка із с. Слобідка Болшовецька, пов. Рогатин.

— Петро Левицький, Канада, шукає: Василя Левицького із с. Хоцен, пов. Лесько.

— Захарій Полоз, Канада, шукає: а) Івана Полоза із с. Дубківці пов. Скалат, був до 1942 р. в німецькому полоні.
б) Левка Полоз із с. Дубківці пов. Скалат, взятий німцями на примусові роботи.

— Іван і Марія Колодій, Канада, шукає: Михайла Пукаса з Мекіша Нового пов. Ярослав. Петра, Івана і Юрка Колодій із с. Маковиська пов. Ярослав. Катерину Колодій із с. Кораніца пов. Ярослав.

— Федір Король, Канада, шукає: жінку Анну Король і дітей Василя і Параску, усі із с. Воронів, пов. Городенка.

— Петро Слюз Канада, шукає: Івана Слюз зі Стоянова пов. Радехів, Марину Ґольк або її синів Бронка і Едика із с. Загаї на Волині.

— Іван Маркущ, Канада, шукає Миколу, Дмитра, Андрія і Ганю Банк із с. Бедевля пов. Тячево, Карпатська Україна.

— Катерина Доскоч, Франція, шукає: Анну Левандовську із с. Бахів пов. Перемишль.

— Степан Равлик, Бразілія, пошукує: брата Якова із с. Бутини пов. Жовква.

— Марія Мороз, Арґентіна, шукає: брата Івана із с. Гнильче пов. Підгайці.

— Анна Корендій, Канада, шукає: брата Петра із с. Застінка пов. Тернопіль.

— Михайло Мочарський, Канада, шукає: брата Нестора із с. Городок пов. Заліщики.

— Михайло Яремцьо, Канада, шукає: брата Андрія і сестру Еву із с. Торки пов. Перемишль.

— Іван Гавловський, США, шукає: Василя Цикторіз с. Скородне пов. Лісько і Петра Гонимар із с. Росохате пов. Лісько.

— Катерина Питель, Канада, шукає: сестру Марію Юник із с. Гірне пов. Стрий.

— Микола Качоровський, Канада, шукає: Марію Качоровську із с. Островець пов. Теребовля та Анну і Славку Качоровську із с. Зубів пов. Теребовля.

Хто знав би про їх долю, прошу писати на адресу: Rechtsanwaltsbüro, Zell am See, Postplatz 19, Anstria.

Хто знав би про їх долю, прошу писати на адресу:
Rechtsanwaltsbüro, Zell am See, Postplatz 19, Land Salzburg, Austria.

— Анну Дубівку—Василь Дубівка, український табір, Інґольштадт.

— Розшукую брата Власа Ложченка з Олександрії, Херсонщина, та друзів: Василя Андрієвського, Мар'яна Тумір, Антона Ільченка, Бориса Козиренка, Олександра Степуру з дружиною Зоєю. Хто знав би що про їх долю, прошу повідомити на адресу: Ложченко Йозеф, Лянґенау (Вюрт.) Сімонтальгассе, 3. Крайс Ульм. 1

— Лисенка Олексу та Анну — батько Харитон Лисенко, Міттенвальд, Еґерказерне, Обербайерн. 2

— Дзумало-Назаркевіч Олену із Щерця, пов. Львів — сестра в Канаді. Писати на адресу: Яворський Іван Мюнхен-Фрайман, СС Казерне, C. V. 4

Бассу Павла з Лісневич, пов. Львів, — Ворон-Яворський Юліян, Мюнхен-Фрайман, СС Казерне, C. V. 4

— Вишнецьку Ірину і Мотрю та Бальбірер Анну, мешкали Шендорф, Крайс Ціттау — Вовк Ольга, Вольфшлюген, Еслінгенштрассе 53, Крайс Нюртінген. 1

— Рідних та знайомих розшукують Желябин Кирило та Анастасія Гордеєва. Писати: Новий Ульм, український табір УНРРА ч. 1061. 3

— Рідних та знайомих—Бова Микола, „Українські Вісті“. 2

— Рідних та знайомих—Богатиркова Нонна Степанівна (уродж. Мешкова) Ґіссен (Шан) Фрідріхштр. 53.

— Брата Миколу, уродж. 1923 в Топільниці, працював 1945 на летовищі в Ґіссен—Ганя Коцур, Драуснікштр. 1. Ерлянґен.

— Сина Карпова Анатолія, народж. 1925, — батько Карпів Іван, Реґенсбурґ. Ґанґтоферзідлюнґ, 6, р-он, 227.. 2

Дочку Ніну — Вовк Макар, Фрідріхсгафен Флакказерне, фірма Темяк. 4

— Рідних та знайомих—Лизогуб Олександра, Міттенвальд, Еґерказерне, бл. 3-58 3

— Війнаровича Дмитра і знайомих з Перемищини—шукає Івашко Володимир, Ойхендорф 75, (13 б) Пльотлінґ. 2

— Батька Огура Фоку, маму Параску, брата Степана, Калача Юхима, Калача Таренту, Лацутько Тіта з родинами—Юрович Антоніна, Мюнхен, Фюрстеррідерштрассе 155 ДП Ляґер. 1

— Брата Діму та родину — Паєвський Іван, Зельб/Байерн. Веркштрассе. 2

— Єву Пацай, пов. Рудки — Пазя Пацай, Іван Гупперт, Ганновер (Бухгольц) Шафферверґ 17. 2

— Сина Чубка Бориса, нар. 1924 (Чубко), а також осіб — Корінес Славка, Дячин Григорій, Матвійшин Василь, Дукій Іван, Налева Семен, Бойко Григорій — розшукує Чубко Галина (Чубко), (20) Ганновер, Мекерштрассе 21/27 табір Лисенко. 1

УВАГА!

Марбурґ і довколишні повіти

Виконуючи доручення Обласної Переселенської Ради, просимо всіх зацікавлених зголоситися в делеґатурі Переселенської ради в Марбурґу Frankfurterstr. 42, (приміщення української книгарні) в справі реєстрації.

Делеґатура Обласної Переселенської Ради на Марбурґ і околицю.

Нововідкрита перша концесіована

Українська Книгарня

München, Dachauerstraße 9/I

має стало на складі

КНИЖКИ всі, що досі появилися і є в продажі,
ЖУРНАЛИ всі, що тепер видаються,
ЧАСОПИСИ і циклостилеві видання,
ШКІЛЬНЕ І КАНЦЕЛЯРСЬКЕ ПРИЛАДДЯ.

2

ДО НАШИХ ЗАМОВЦІВ

Подаємо таксу оплати за надрукування оголошень в нашому часописі: 1 стор. — 600 НМ, 1/2 стор. — 350 НМ, 1/4 стор. — 200 НМ, 1/8 стор, — 100 НМ, 1/16 стор. — 50 НМ, 1/32 стор. — 25 НМ.

РОЗШУКИ—50 пфеніґ. за кожне окреме слово.

Належну суму слід надсилати разом з текстом оголошення.

Без попередньої оплати — оголошень друкувати не будемо.

Адміністрація.

Часопис «УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ» виходить ЩОНЕДІЛІ.

Приймається передплату:

На 1 місяць — 4 НМ
„ 3 „ — 12 НМ

Ціна окремого числа 1 НМ.

Організуйте групову передплату та зголошуйтеся для кольпортажу. — Кольпортерам знижка 20%. — У справах передплати, одержування часопису, зміни адреси тощо — звертатися листовно і особисто до Адміністр.

Administration „Ukrainski Wisti“
Neu-Ulm, Ludwigstr. 10.

Видавнича спілка „УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ“

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ.

Головний редактор Ів. БАГРЯНИЙ.

Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи, а з приводу невміщених дописів листується лише в особливих випадках. — Дописи і листи в справах редакційних адресувати не окремим співпрацівникам, а Редакції:

Redaktion «Ukrainski Wisti»
Neu-Ulm, Ludwigstraße 10.

Редактори приймають особисто в українському таборі Н. Ульму — Бльок «А», від 8—12 год. щоденно, крім суботи.

Authorized by Information Control Division

Druck: — Ukrainische Zeitung
Neu-Ulm — Ludwigstraße 10.